MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

ИНСОН ХОТИРАСИ — МУҚАДДАС, ИНСОН ҚАДРИ — УЛУҒ

O'ZBEKISTON MILLIY TIKLANISH DEMOKRATIK PARTIYASI

2007-yil, 9-may, chorshanba, 19(402)-son.

Миллий тикланиш — миллат келажаги

MILLIY TIKLANISH

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Haftalik gazeta

O'zbekiston "Milliy tiklanish" demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

Халқимиз 9 май — Хотира ва қадрлаш кунини кенг нишонламоқда. Мустақиллик инъоми, Президентимиз Фармони ила қалбимиз тўридан жой олган бу кун ўтганларни хотирлаб, тирикларни қадрлаш мезонига айланди. Умумхалқ байрами сифатида уни 1999 йилдан буён ҳар йили нишонлаб келаяпмиз.

Анъанага айланган бу байрам бизга нимаси билан қадрли? Аввало, ўтганларни ёд этиб, тирикларни қадрлашга бўлган эътибори билан. Ахир, бу дориломон кунларга осонликча етганимиз йўқ. Халқимизнинг асл фарзандлари истиқлолни бир умр орзу қилиб ўтди, озодлик учун курашди. Бугун уларнинг пок ниятлари амалга ошиб, 15 йилдан буён ҳур, озодмиз. Сафимизда не-не оғир кунларни кўрган отахон-онахонлар, жанггоҳлардан омон қайтган кексалар, умр бўйи элга хизмати сингган ёши улуғ кишилар бор. Уларнинг матонати ва жасорати, ибратли ҳаёти ҳаммамиз учун ўчмас маёқдир. Худди шунингдек, бу нурли кунлар умидида жон олиб, жон берган, урушларни кўрган, юрт равнақи, ободлиги учун умр бўйи ҳалол меҳнат қилган не-не азиз инсонларнинг мўътабар номлари ҳам бугун ёдга олиниб, хотираси эъзозланади. Ўтганларнинг руҳи шод этилади. Сафимиздаги мўътабар инсонлар эса қадрланади. Уларга давраларимиз тўридан жой берамиз. 9 май — биз учун шундай қадрли байрам.

Бугун мамлакатимизнинг бош майдони узра сайр этиб, Мустақиллик ва эзгулик монументларини зиёрат қилган юртдошларимиз Хотира майдонига ҳам ташриф буюришмоқда. Бу ерда улар ўтганларни ёдга олишиб, ҳақларига дуо айлашаяпти. Сўнмас хотираларини эъзозлашмоқда. Бу ҳам бағри кенг халқимиздаги гўзал фазилат, олижаноб туйғуларнинг биридир.

«ЭЛ НЕТИБ ТОПГАЙ МЕНИКИМ...»

Ҳар йили тўққизинчи май санасини Хотира ва қадрлаш куни сифатида нишонлаймиз. Шу кунда Ватан озодлиги ҳамда келажак авлод бахт-саодати учун жон фидо қилганларни эҳтиром билан эслаб, уларнинг руҳларига дуо ўқиб, мислсиз жасоратларини ёд этамиз.

Шубҳасиз, бу бизнинг инсонийлик бурчимиздир. Қайдаки ҳайрли амалларга риоя этилар экан, ўша ерда Аллоҳнинг барокатлари нур янглиғ ёғилажак. Муқаддас замин — она-Ўзбекистонимиз бундай марҳаматга муносиб юртки, инсон шаъни, инсон қадри ҳамиша шарафланиб келинган. Айниқса, бу удум истиқлолдан сўнг янада кучайди. Қадриятларимиз, анъаналаримиз, урф-одатларимиз халқимизга тўлалигича қайтариб берилди. Натижада жаҳон тамаддунига муносиб ҳисса қўшган миллат ўз қадрини қайта тиклай бошлади. Ўзликни англашга бўлган интилиш кучайди. Ҳазрат Навоийнинг: «Эл нетиб топгай мениким, мен ўзимни топмасам», — мисралари кундалик шиорга айланди.

Илгари ушбу санани Ғалаба куни деб нишонлардик. Ҳа, фақат нишонлардик. Бунга мавжуд тузум мафкурасига асосланган сиёсат сабаб эди. Унга кўра тарих гувоҳлик берган бир неча ўнлаб миллиондан ортиқ одамнинг ҳалок бўлганлиги эмас, балки қанча қурбонлик бўлмасин, бизга қаршилар устидан ғалаба қилишга қодирмиз деган маъно ётарди. Аммо шаҳид бўлганларни қадрлаш муҳим эмасди. Масалан, жангчилар хотирасига ўрнатилган ҳайкаллар борки, уларнинг тагида: «Номинг номаълум, лекин жасоратинг барҳаёт!» — деган ёзув турарди. Ахир, ўйлаб кўринг, жангга кетган одам номаълум бўладими? Наҳотки, номаълум одамлар азиз Ватани учун шаҳид бўлсалар? Бунинг устига, барча жойларда тантанавор мусиқалар остида байрам шодиёналари ўтказиларди. Кимларгадир пўписа тариқасида энг замонавий ҳарбий техникалар марши намойиш қилинарди. Бундан қандай сиёсий мақсад кўзланган бугунги кунда ойдинлашмоқда.

Ҳа, ўша пайтларда ғолиблик кучига эътибор беришарди-ю, бироқ жангу жадалдан омон чиққан ёки ҳалок бўлганларнинг авлодлари олдидаги қадрига ғам-ҳўрлик ифодаси кўринмасди.

Шукроналар бўлсинким, истиқлолдан кейингина хайрли ишларга имконият эшиклари очилди. Шу ўринда Юртбошимизнинг узоқни кўзлаб юритаётган доно сиёсатларини алоҳида қайд этиш лозим. У кишининг саъй-ҳаракатлари ва ташаббуслари билан Бош майдонимизда Хотира майдони бунёд этилди. Унда Мотамсаро она ҳайкалининг ғамгин қиёфаси акс эттирилган. Унинг пойи узра қуйидаги сўзлар битилган: «Сен доим қалбимдасан, жигарим!»

Бу дунёда инсонлар муносабати ўзгариб туради. Аммо одам қадрини юксак тутган замон ва мамлакат ҳамиша улуғланади. Бир мисол, Анор Ўтаганов деган амаким борлигини мустақилликдан кейингина билдим. Нега? Онамнинг гапларига қараганда, отам ўгай укасини роса излаган. Ҳарбий комиссариат орқали нуфузли ташкилотларга ҳам бир неча бор мурожаат қилган. Бироқ у ҳақда бирор-бир маълумотга эга бўлолмаган. Отам биринчи гуруҳ ногирони бўлса-да, укасининг хабарини топмай, армон билан оламдан ўтди. На унинг асир тушганлигини, на қаердалигини ҳеч ким билмади.

...Хотира майдонидаги китобни варақлай бошладим. Юрагим жиз этди. Кўзларимга ёш қалқди. Зарҳал ҳарфлар билан битилган амакимнинг исм-шарифларига тикилиб қолдим: «Анор Ўтаганов — 1918 йилда туғилган, 1943 йилда Ленинград остонасида ҳалок бўлган». Мен бу хабарни яқинларимизга етказдим. Амаким асирга тушган ҳам эмас. У — ҳақиқий жангчи, урушда ҳалок бўлган. Лекин шу нарсалар истиқлолгача маълум қилинса бўлмасмиди?

Мамлакатимизда Иккинчи жаҳон уруши дахл қилмаган хонадон топилмаса керак. Унинг балои офатидан қалбларда қолган жароҳати ҳануз битгани йўқ. Аммо жасур ва фозил фарзандлари бор юрт ҳеч қачон қоқилмайди.

Фақат бугина эмас. Президентимиз бошчилигида халқимиз ота-боболаримиз армонларини рўёбга чиқаришда мустақиллик яратган имкониятдан фойдаланиб, энг аввало, инсон шаънини юқорига кўтаришга ҳаракат қилмоқда. Шу қутлуғ дамда истиқлолимиз, ёрқин келажагимиз учун шаҳид бўлганлар ҳақига дуо қилиб қоламиз. Илоҳим, юртимиз тинч, элимиз омон бўлсин!..

Муродулла ҒАФУРОВ,
«Миллий тикланиш» мухбири.

Эътироф

ТОШКЕНТ – ИСЛОМ МАДАНИЯТИ ПОЙТАХТИ

Ўзбекистон Миллий кутубхонасида «Тошкент — ислом маданияти пойтахти» китоб кўргазмасининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда хорижий элчихоналарнинг вакиллари, олимлар, маданият ва санъат арбоблари, оммавий ахборот воситалари ходимлари, китобхонлар иштирок этди. Кўргазмани Ўзбекистон Мусулмонлари идорасининг раиси, муфтий Усмонхон Алимов кириш сўзи билан очди.

— Бугун мамлакатимизда Юртбошимиз раҳбарлигида бой маданий меросимизни асраш ҳамда тиклашга катта аҳамият берилаётир, — дея таъкидлади муфтий Усмонхон Алимов. — Буюк аждодларимиз, мутафаккирлар, авлиёларнинг маънавий мероси чуқур ўрганилаётганлиги Таълим, фан ва маданият масалалари бўйича Халқаро ислом ташкилоти — Ислом конференцияси ташкилоти (ISESCO) томонидан жуда одилона баҳоланди. Тошкент шаҳрининг 2007 йилда Ислом маданияти пойтахти деб эълон қилиниши мана шу эътиборнинг, ўзбек халқининг ислом маданиятини ривожлантиришга қўшган мислсиз ҳиссасининг эътирофидир.

Кўргазмага кутубхонада сақланаётган Тошкент ва ислом маданияти мавзуини акс эттирадиган 200 дан ортиқ нодир босма ва қўлёзма асарлар тақдим этилган. Мустабид тузум даврида уйида диний китоб сақлашлик кафтда чўғ тутиб туриш билан баробар эди. Ота-боболаримиз бундай нодир қўлёзмаларни қандай қилиб бўлса ҳам келажак авлодга етказишга ҳаракат қилганлар.

Кутубхонанинг нодир китоблар бўлимида сақланаётган Қуръони каримнинг қадимий нусхалари билан ҳам шу ерда танишиш мумкин. Ушбу Каломи шариф тагига «1969 йил Хадрадаги трамвай депоси биноси бузилган вақтда девор орасидан топилган» деб ёзиб қўйилганлиги ҳам юқоридаги сўзимизнинг исботидир.

Биринчи бўлимдан улуғ ватандошларимиз, алломалар Имом ал-Бухорийнинг тўрт жилдлик «Ҳадислар»и, Абу Исо Термизийнинг «Саҳиҳи Термизий» асари, ислом алломалари, замонамиз уламолари ҳақидаги С. М. Ҳотамийнинг «Ислом тафаккури тарихидан», «Ислом илмларининг буюк алломалари», «Ислом энциклопедияси», «Тошкент — ислом маданияти пойтахти», Фаридиддин Атторнинг «Мантиқ ут-тайр», М. А. Жўшаннинг «Ислом: тасаввуф ва ахлоқ» каби бир қанча китоб ва рисолалари жой олган.

Кўргазманинг рамзий иккинчи бўлими бевосита Тошкент ва унинг бой тарихи ҳақида бўлиб, «Тошкент» энциклопедияси, «Қадимги Тошкент», «Тўрт аср олдинги Тошкент», «Кўкалдош мадрасаси», «Бароқхон мадрасаси», «У истоков древней культуры Ташкента», «Памятники зодчества Ташкента» каби қадим Тошкент ҳақидаги нодир китоблардан иборат. Бу асарларда Тошкентнинг энг қадимги давридан бугунги кунигача бўлган кенг қамровли тарихи ёритилган.

Навбатдаги бўлимда мустақиллик йилларида Президентимиз Ислом Каримовнинг мамлакатимизда ислом маданий меросини асраш ҳамда ривожлантириш борасида амалга ошираётган улкан ишларини акс эттирувчи китоб ва ноёб асарлар қўйилган. Юртбошимизнинг ислом мамлакатлари давлат бошлиқлари, ислом алломалари билан мулоқотларини акс эттирувчи нашрлар ҳам шу бўлимлардан жой олган.

Муҳаммаджон РАҲМАТОВ.

АЖДОДЛАРИМИЗ ИБРАТИ

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Солиқ академияси билан ҳамкорликда Хотира ва қадрлаш байрами арафасида пойтахтимиздаги "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуида тадбир ўтказди. Унда ЎзМТДП Марказий кенгаши аъзолари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Солиқ академияси раҳбарлари ва тингловчилари, атоқли ёзувчи ва шоирлар, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

"Аждодларимиз ибрати» деб номланган йиғилиш иштирокчилари дастлаб ёдгорлик мажмуидаги рамзий сағанага гул қўйишди. ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Х. Дўстмуҳамедов, Солиқ академияси ректори Э. Гадоев, "Шаҳидлар хотираси" хайрия жамғармаси раиси Н. Каримов, партия фаоли Д. Бекжонова сўзга чиқиб, Президентимизнинг ташаббуси билан 9 майнинг Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиниши халқимиз маданий-маърифий ҳаётида катта воқеа бўлганлигини сўзлашди. Улар хотира ҳамиша уйғоқ ва муқаддас эканлигини таъкидладилар.

Ҳозир барча вилоят, шаҳар ва туманларда Хотира майдонлари барпо этилган. Ҳамюртларимиз ушбу кунда муқаддас қадамжоларни зиёрат қиладилар, ёшларга аждодларимизнинг ибратли ҳаёти ҳақида сўзлаб беришади.

Шундан кейин Ўзбекистон ҳалқ шоири Ойдин Ҳожиева, Ёзувчилар уюшмаси масъул котиби Рустам Мусурмон Хотира ва қадрлаш кунига бағишланган шеърларини ўқиб бердилар.

Тадбир иштирокчилари "Қатағон қурбонлари хотираси" музейида ҳам бўлиб, юртимиз ўтмишини ҳикоя қилувчи экспозициялар билан батафсил танишдилар.

Адибахон РАҲМАТУЛЛАЕВА.

ФАОЛЛАР ТАШАББУСИ

ЎзМТДП Марказий кенгаши "Ёшлар қаноти" ва Тошкент шаҳар кенгаши ҳамкорлигида "Ёшлар аудиториясида ахборот таҳлили ва маърифий-ташвиқот йўналишидаги фаолиятнинг хусусиятлари" мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

* * *

Партиянинг Сирдарё вилоят кенгаши халқ таълими бошқармаси билан ҳамкорликда "Касб танлашга тайёрман" мавзуида давра суҳбати ташкил этилди.

* * *

ЎзМТДП Тўрткўл туман кенгаши ташаббуси билан "Аёл ва жиноятчилик" мавзуида учрашув ўтказилди.

* * *

Партиянинг Юнусобод туман кенгаши томонидан "Ёш авлодлар — келажагимиз равнақи" мавзуида тадбир ташкил этилди.

* * *

ЎзМТДП Мирзо Улуғбек туман кенгаши ташаббуси билан "Миллий тикланиш — миллат келажаги" мавзуида учрашув уюштирилди.

* * *

Партиянинг Жиззах вилоят кенгаши томонидан "Фаоллар ташаббуси — ишларимиз омили" мавзуида семинар ўтказилди.

* * *

ЎзМТДП Нукус шаҳар кенгаши ФЖЎИ ҚҚР филиали билан ҳамкорликда "Сиёсий партия фаолиятини янада жонлантириш йўллари" мавзуида давра суҳбати ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Нишон туман кенгаши ташаббуси билан «Хотин-қизларнинг сиёсий партия фаолиятидаги иштироки» мавзуида семинар ташкил этилди.

ЎзМТДП Марказий кенгаши Матбуот хизмати.

Мулоқот

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТ ВА ЁШЛАР

Пойтахтимиздаги Миллий матбуот марказида «Миллий тикланиш» демократик партияси Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти билан ҳамкорликда "Глобаллашув жараёнида миллий қадриятлар ва ёшлар" мавзуидаги давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, ЎзМТДП Марказий кенгаши аъзолари, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти ходимлари, сиёсий партиялар "Ёшлар қаноти" фаоллари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этишди.

Тадбирдан кўзланган асосий мақсад глобаллашув жараёнининг мазмуни ва моҳияти, унинг ижтимоий, иқтисодий, маънавий соҳалардаги таъсирини ёшларга тушунтириш, глобаллашув шароитида миллий қадриятларнинг такомиллашуви асосида барқарорликни таъминлаш ҳамда ёшларда миллий ғояга асосланган мустаҳкам фуқаролик позициясини шакллантиришдан иборатдир.

Шунингдек, ушбу анжуманда мазкур жараённинг салбий таъсирлардан ҳимояловчи ғоявий иммунитетни ёшлар онгида шакллантириш ҳам таъкидланди.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти директори ўринбосари А. Ҳамдамов глобаллашув жараёнида миллий қадриятларни асраш ва уни Ватанимиз келажаги бўлган ёш авлод дунёқарашига сингдириб бориш, ёшларни турли хил ташқи ғаразли тажовузлардан ҳимоя қилиш, уларга таълим-тарбия беришда кўпроқ миллий қадриятларга таяниш муҳимлиги ҳақида гапирди.

Тадбирда Республика Маънавият тарғибот маркази раҳбари ўринбосари С. Олимов, социология фанлари доктори, профессор М. Бекмуродов, педагогика фанлари доктори, профессор С. Бўлатов ҳам қатнашди. Улар миллий менталитетнинг ёшлар дунёқарашига таъсири ҳақида мазмунли маъруза қилишди.

Адиба ФАЙЗ.
Азамат АҲМАД олган суратлар.

2007 йил — Ижтимоий ҳимоя йили

«МАҚСАДИМИЗ — ТУРМУШИМИЗ ФАРОВОНЛИГИ»

— дейди «Бобоқул бобо» фермер хўжалиги раҳбари Эргаш Бобоқулов.

Бу фермер хўжалиги Сурхон воҳасининг қоқ маркази — Қумқўрғонда жойлашган. Эргашбойни нафақат туманда, балки бутун вилоятда "Биринчи фермер" деб ҳурмат қилишади. У дастлаб 1998 йилнинг март ойида "Беш қаҳрамон" ширкат хўжалигидан беш гектар ер олиб фаолият кўрсата бошлаган.

— Яхши ният билан иш юритганимиз тезда ўз самарасини берди. Хўжаликда меҳнат қилаётган тракторчи-ю сувчи, чопиқчи-ю ишчилар ғайратига шижоат қўшилди. Даромадлари ҳам шунга яраша бўлди. Ҳамма ишдан моддий манфаатдорлик ошаётганидан хурсанд. Ер майдонимиз кейинроқ 12 гектарга кенгайди. Ўтган йилга келиб эса 53 гектар майдонга эга бўлдик. Пахта ва ғалладан кўзлангандан ҳам зиёд ҳосил олдик. Умумий даромадимиз 45 миллион сўмни ташкил этди. Шундан 25 миллиони харажатларга сарф этилган бўлса, қолгани соф фойда. Қўлга киритилган даромадларимиз эвазига ёрдамга муҳтож оилаларга кўмак бердик. Эҳтиёжмандларга беминнат ёрдам қўлини чўзиш миллатимизнинг олий қадрияти ҳисобланади. Хайру эҳсон бўлмаса, барака бўлмайди. Шуни ҳисобга олиб, маҳалла аҳлига Наврўз муносабати билан ош тортдик, уларнинг дуосини олдик. 24, 32, 3-мактабларнинг айрим ўқувчиларини газеталарга обуна қилишда ёрдам бердик. "Дўстлик" маҳалласида яшовчи муҳтож оила — Менгтош Аҳмедова оиласига бир бош соғин сигир ҳадя қилдик. Бундай саховат давом этаверади, — дейди фермер.

Эргаш Бобоқулов ишнинг кўзини биладиганлардан. Ер билан тиллаша оладиган, тинмай елиб-югурадиган инсон. Ишга нисбатан лоқайдлик қила олмайди. Ҳаёт билан ҳамнафас юради. Кундалик матбуот билан ҳам танишиб боради. Фермерликка доир ва бошқа бадиий адабиётларни ҳам ўқийди. Бундайларни ҳаётга ҳамиша ташна кишилар деб аташ мумкин.

— Фермерликдан мақсад, — дейди у, — мулк эгаси бўлиш, турмушимизни фаровон этиш. Ер бўлса, техника ўзингдан чиқса, ишловчилар ишнинг кўзини билса, яна нима керак? Қисқаси, даромад ҳам, топган бойлик ҳам ўзингники. Лекин бунга шунчаки эришиб бўлмайди. Шу йилнинг боши биз учун синовлар даври бўлди. Чунки ер майдонини янада кенгайтириш, ширкат хўжалиги тўлиқ фермерлар хўжалигига айлантирилаётгани муносабати билан қўшимча экин майдонига эга бўлиш мақсадида 117 гектар учун тендер комиссиясига ҳужжатларни топширдик. Лекин айрим мансабдор шахслар бу ишга аралашиб, ерни бошқага тендерда ютган ҳисоблаб, бериб юбордилар. Ҳақиқат бор экан. Адолат қисқа вақтда қарор топиб, барча майдон ўзимизга қайтарилди. Шу кеча-кундуздан камида гектаридан 45 центнерлик мўлжал бор. Ғалладан эса 50 центнерлик ҳосилдорликка эришишни режалаштираяпмиз. Умумий даромад пахтадан 304 миллион, буғдойдан 37,5 миллион сўмга етади. Соф даромад пахтадан 150 миллион, буғдойдан эса 17,5 миллион сўм олиш мўлжалланаяпти. Фермер хўжалигидаги 25 нафар ишчи бунинг учун астойдил меҳнат қилаётир. Ҳозир ишчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 60-70 минг сўмга етиб қолди. Бундан ташқари, ижтимоий ҳимоя сифатида уларга қўшимча ёрдам пули берилаяпти. Туғилган кунлари, тўйларига моддий кўмак бериб борилмоқда. Саёҳатларга бепул олиб бориляпти. Даланинг ўзида бепул иссиқ овқат ташкил қилинган.

Пахта ва ғалладан ташқа-ри қўшимча тармоқларни ривожлантириш орқали ҳам даромад кўпайтирилмоқда. 15 бош қорамол, 65 бош қўй-эчки боқиляпти. Фермер хўжалигида катта омборхона мавжуд. 3 та асосий транспорт воситаси бор.

Даромадга қараб буромад деганларидек, Ижтимоий ҳимоя йилида 24-мактабнинг 5 нафар ўқувчисига ҳар чоракда оладиган стипендия тайинладик. "Дўстлик" ҳамда "Навбаҳор" маҳаллаларида яшовчи кам таъминланган оилаларга ёрдам қилиш, тўйлар ўтказишдек савоб ишларни амалга ошириш, Нағоратепа қишлоғида келгусида болалар спорт мажмуаси қуриш асосий мақсадимиздир.

"Бобоқул бобо" фермер хўжалиги аъзолари эзгу мақсадлар сари интилиб, самарали меҳнат қилаётган экан, уларнинг бу ниятлари амалга ошишида муваффақиятлар тилаймиз. Ватанимиз равнақи юрт учун, миллат учун фидойи шу каби инсонлар қўлида, албатта.

Жуманазар АНОРОВ,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Миллий дастур амалда

ТАЪЛИМ ИСЛОҲОТЛАРИ — КЕЛАЖАК МЕВАСИ

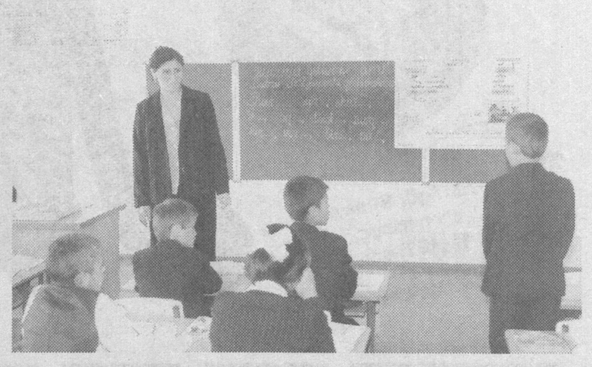

Ҳар бир юртнинг бугуни ва келажаги мамлакат таълим тизимининг қай даражада ривож топгани билан белгиланади. Юртимизда мазкур масалага устувор вазифа сифатида қаралишининг замирида ҳам фарзандларимизнинг келажак тақдирини ўйлаш орқали Ватаннинг эртанги тараққиётини кўриш ғояси мужассам. Мазкур сиёсатнинг самараларини "Таълим тўғрисида"ги қонун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури жорий қилингач, мамлакатимиз таълим тизимида туб бурилишлар содир бўлганлигида ҳам кўриш мумкин. Ушбу ҳужжатлар билан боғлиқ Президентимизнинг бир неча фармонлари, ҳукумат қарорлари қабул қилинди. Айниқса, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг таркибий қисми бўлган, Президентимизнинг "2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури

тўғрисида"ги Фармони мамлакатимиз таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш, соҳа ходимларига зарур шарт-шароитлар яратиш, таълим мазмуни ва сифатини такомиллаштириш борасида тарихий воқеа бўлди.

Соҳа ходимларига зарур шарт-шароитлар яратиш, таълим мазмуни ва сифатини такомиллаштириш борасида олиб борилаётган ишлар кўлами билан танишиш, тажриба алмашиш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши мажлислар залида Халқ таълими вазирлигининг кенгайтирилган кўчма ҳайъат йиғилиши ўтказилди. Унда Халқ таълими вазирлиги, республикамиздаги олий таълим муассасалари вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди.

Қорақалпоғистон Республикаси бўйича 626 та мактаб манзилли дастурга киритилган, 33 та мактабни янгидан қуриш, 230 тасини капитал реконструкция қилиш, 215 та мактабни капитал таъмирлаш ва бошқаларида жорий таъмирлаш ишларини олиб бориш белгиланганди. Орадан ўтган давр мобайнида режа асосида иш юритилиб, кўпгина мактаблар замонавий билим даргоҳларига айлантирилди.

Иштирокчилар Қорақалпоғистон Республикасида болалар спортини ривожлантириш борасида қилинаётган ишларни кўздан кечириш мақсадида ўтган йили фойдаланишга топширилган Беруний туманидаги спорт мажмуаси билан танишди. Бу ердаги 10 та спорт секциясида 154 нафар ёш кураш, теннис, волейбол, баскетбол, гандбол сингари спорт турлари билан шуғулланиб келишаётир. Мажмуада замон талабларига мос барча шароитлар яратилган. Шу боис, тумандаги мактаб ўқувчилари мусобақаларда юқори натижаларга эришиб келмоқда. Айниқса, волейболчи ўсмирлар ва қизлар жамоасининг ютуқлари таҳсинга лойиқ.

Меҳмонлар Беруний туманидаги 11-умумтаълим мактаби, Элликқалъадаги Санъат саройида ташкил қилинган мактабдан ташқари таълим муассасаси, Нукусдаги «Ёшлик» болалар спорт манежида ҳам бўлишди. Хўжайли туманидаги 1-Меҳрибонлик уйида эса Ижтимоий ҳимоя йили муносабати билан олиб борилаётган амалий ишлар билан яқиндан танишди.

Шунингдек, ҳайъат йиғилишида Халқ таълими вазирлиги тизимида 2007 йилнинг I чораги давомида Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурининг барча устувор йўналишлари бўйича амалга оширилган ишларнинг натижалари ва келгусидаги вазифалари тўғрисида сўз борди.

Йиғилиш сўнгида оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида матбуот анжумани ўтказилди.

Шерзод АҲМАТОВ,
Халқ таълими вазирлиги Ахборот маркази ходими.

Истиқлол фидойилари

НАМУНАЛИ ФЕРМЕР

— Фермер хўжалигимиз ташкил этилганига беш йил бўлди, — дейди Оққўрғон туманидаги «Покиза-М» фермер хўжалиги раҳбари Абдумалик Каримов. — Шундан буён 20 нафардан зиёд кишини иш билан таъминладик. 176 гектар еримиз бор. Бу йил ҳам пахта ва ғалла етиштираяпмиз. Ҳосилимиз асосан уруғликка сотилади. Аҳолининг талабидан келиб чиқиб озроқ еримизга картошка ҳам экканмиз. Ўтган йилни 55 миллион сўм соф фойда билан якунладик. Насиб қилса, бу йилги ҳосилдан кутаётган натижамиз бундан ҳам яхши бўлади. Ўз кучимиз билан ферма очишни ҳам режалаштириб қўйганмиз.

Фермер хўжалиги «Ташаббус» кўрик-танловининг туман ва вилоят босқичларида муваффақиятли иштирок этиб келаётир. Италия, Миср сингари мамлакатларда бўлиб, қишлоқ хўжалигига замонавий технологияларни жалб этиш бўйича тажриба орттириб келган, дунё кўрган фермернинг ўзи айтганидек, асосий ютуқлар ҳали олдинда.

Вилоят кенгашларида

ПАРТИЯ ФАОЛИЯТИДА ЁШЛАР ИШТИРОКИ

ЎзМТДП Сурхондарё вилоят кенгашининг "Ёшлар қаноти" Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти вилоят филиалининг "Ёшлар кенгаши" билан ҳамкорликда "Ёшларнинг жамиятдаги ижтимоий-сиёсий фаоллиги — давр талаби" мавзуида семинар-тренинг ўтказди.

Уни ЎзМТДП вилоят кенгаши "Ёшлар қаноти" раиси Саида Эшмуродова бошқарди. Шундан сўнг ЎзМТДП вилоят кенгаши раиси ўринбосари А.Холмирзаевга сўз берилди. У ёшларнинг жамиятдаги ўрни, уларнинг келажагига билдирилаётган ишонч ҳақида гапирди.

Тадбир иштирокчилари "Инсон ҳуқуқлари — энг олий қадрият", "Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-сиёсий ҳаётида партияларнинг ўрни ва роли" каби мавзуларда баҳс-мунозара юритиб, ўз таклифларини билдиришди. Улар кўпроқ партия фаолиятида ёшлар иштирокини фаоллаштириш муҳим масала эканлигини таъкидлашди. Шунингдек, вилоят ҳудудида "Миллий тикланиш" боғини яратиш, партия сафларига етакчи ёшларни жалб этиш, кадрларнинг тажрибаси ва малакасини ошириш зарурлиги ҳақида таклифлар билдирилди.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти илмий ходими Гулнора Холмаматова эса ёшларнинг сиёсий фаоллигини ошириш замон талаби эканлигини таъкидлади. Сўзга чиққан Хуршида Усанова, Норқўчқор Ҳакимов, Гўзал Холовалар ҳам келгусида амалга оширилиши зарур бўлган ишлар ҳақида ўз фикрларини айтишди.

Нафиса НУРЖИГИТОВА.

ФАХРИЙЛАР ЭЪЗОЗДА

ЎзМТДП Паркент туман кенгаши ташаббуси билан Хисарак қишлоғида Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб тадбир ўтказилди. Унда уруш ва меҳнат фахрийлари, ёши улуғ кишилар ҳамда бир гуруҳ партия фаоллари иштирок этишди.

Йиғилишда туман ҳокими Абдуқаҳҳор Азаматов сўзга чиқиб, фахрийларни эъзозлаш барчамиз учун инсоний бурч эканлигини таъкидлади, уларга узоқ умр тилаб, тилаклар билдирди.

Меҳмонлар бир пиёла чой устида дилдан суҳбатлашдилар. Жанггоҳлардан омон қайтиб, ҳозирда оиласи даврасида қарилик гаштини сураётган фахрийларга партиянинг вилоят ва туман кенгашлари томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Шунингдек, Заркент қишлоғида ҳам байрам муносабати билан тадбир уюштирилди. Партиянинг фаол аъзоси Х.Холманов шахсий маблағи ҳисобидан 18 нафар уруш ва меҳнат фахрийларининг оилаларига ёрдам пули ажратди.

* * *

ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгашининг Ўрта Чирчиқ, Бўка ва Паркент туман кенгашларида партия фаолларининг йиғилишлари бўлиб ўтди. Тадбирларда «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонун ва партия ишини янада яхшилаш борасида сўз борди. Шунингдек, жойлардаги партия кенгашлари иши таҳлил қилинди.

Тадбирларда ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарифа Салимова қатнашди.

Доно АҲМЕДОВА,
ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгаши бош мутахассиси.

ТОМДИДА ЗАМОНАВИЙ ЎҚУВ МАСКАНИ

Юртимизнинг ҳар бир туманида қад ростлаган, минглаб ёшлар илм сирларини ўрганаётган коллежларни истиқлол йилларида таълим соҳасида олиб борилган ислоҳотлар самараси дейиш мумкин. Қувонарли томони шундаки, талаба ёшлар ўрта махсус маълумотга эга бўлгач, бирор бир ҳунар ёки касбнинг этагини тутиб кетишаётир. Олий ўқув юртларида мутахассислиги бўйича ўқишни давом эттираётганлар ҳам кўп. Бу ўзгаришлар мамлакатимизда ёшларга бўлган юксак эътибор натижаси ҳамдир.

Ҳунарли киши хор бўлмайди, дейди халқимиз. Ёшликда ўрганилган ҳунарнинг фойдаси кўплиги барчамизга яхши маълум. Шу маънода ёшларга ҳавас қилсак арзийди. Навоий вилоятидаги Томди қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи аллақачон ёшларнинг севимли масканига айланиб улгурган. Ҳозирда ўқув юртида 751 нафар талаба 13 та касбий йўналиш бўйича касб-ҳунар сирларини ўрганмоқда. Ўтган йили коллежни 148 талаба тамомлаб, ўз мутахассисликлари бўйича диплом олишди. Уларнинг 5 нафари олий ўқув юртига ўқишга кирган бўлса, қолганлари ишга жойлашди.

Замонавий услубдаги коллежда ёшларнинг билим олишлари учун етарлича шароит яратилган. Фан кабинетлари, лаборатория хоналари кўргазмали қуроллар, зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. 1 миллиард 285 миллион сўмдан ортиқ чет эл кредитларидан шу мақсадда фойдаланилди. Зиё масканида талабаларга фермерлик иши, зоотехник, ветеринария, автомобиль таъмирловчиси, электр устаси каби йўналишлар бўйича ҳам таълим берилмоқда. Энг муҳими, уларнинг амалиёт даврлари яхши ташкил қилинган. Талабалар бу вақтда тумандаги корхона ва ташкилотларда бўлиб, тажриба орттиришади.

Коллежнинг ахборот-ресурс марказида 10 мингдан ортиқ китоб мавжуд. Бу адабиётлар ёшларнинг илм-фан сирларини пухта ўрганишларида муҳим омил бўлаётир. Ўқув-услубий жараёнлар 4 та кафедра орқали бошқарилади. Талабаларнинг бўш вақтини унумли ўтказиш мақсадида ўқув юртида 18 та тўгарак ташкил этилган. Коллежда бўлган кунимиз дарсдан кейин машғулотларда қатнашаётган талабалар билан ҳам суҳбатлашдик. Ёшларнинг тиришқоқлиги, билимга ташналигида уларнинг бахтли келажагини кўргандек бўлдим.

Талабаларга касб-ҳунар сирларини ўргатиш билан бирга тарбиявий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу борада коллеж тумандаги асосий маданият ва маърифат масканига айланган. Туман миқёсида ёшлар иштирокида ўтказиладиган тадбирларнинг аксарияти шу ерда ўтади. Ўқув даргоҳида бўлганимизда туман ҳокимлиги, хотин-қизлар қўмитаси, ички ишлар бўлими ва бошқа ҳуқуқ-тартибот соҳаси вакилларининг соғлом турмуш тарзини шакллантиришга бағишлаб талабалар билан уюштирган мулоқоти устидан чиқдик.

Кенг ва чароғон фаоллар залида ўтган йиғилишда бугунги ёшлар маънавиятига салбий таъсир қилаётган ҳолатлар ҳақида сўз борди. Тадбирда сўзга чиққанлар бундай хатоликлардан йироқ бўлиш зарурлиги, талабаларнинг ёркин келажаги ёшликда олинган билимнинг мустаҳкамлиги билан белгиланиши тўғрисида гапиришди. Савол-жавоблар тарзида ўтган очиқ мулоқотдан кейин аълочи, фаол талабалар билан танишишни ният қилдик.

Ёшлар орасида тийрак нигоҳи билан ажралиб турган бир қиз эътиборимни тортди. Ўзига хос иқтидори билан Зулфия номидаги давлат мукофоти совриндори бўлган қирғиз қизи Мўлдер Рустамовани устозлари энг намунали талабалардан бири, деб айтишди.

— Туман марказидан анча олисда жойлашган қишлоқда туғилиб-ўсдим, ўрта мактабни тугатгач, коллежга ўқишга келганман, — деди у ўзини таништирар экан. — Санъатга қизиқишимга болалигимдан севиб эшитганим — отамнинг дўмбира чалиб айтиб берган ўланлари сабаб бўлган. Мен эришган ютуқ жонкуяр муаллимларимизнинг меҳнатлари самараси деб ўйлайман. Устозларимга ҳавас қилиб ўқитувчилик касбини танлашни ният қилдим.

Мўлдер куйлаётган халқ қўшиқларини эшитиб, юртимизда миллатлараро тотувлик, тенглик ва дўстликнинг қанчалар эъзозланаётганлигини дилдан ҳис қилдим. Коллежда бундай билимга чанқоқ талабалар кўп экан. Маърифат масканидан қайтар эканмиз, ёшлар ҳаётда муносиб ўринларини топишларига чин дилдан ишондик.

Бахтиёр ТЕМУР,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Ўзини ўзи бошқариш органлари

МАҲАЛЛА — ЮРТ ТИМСОЛИ

Ҳар бир давлат фуқароларининг ҳаёти ўзига хос. Бунда ўша жойда олиб борилаётган давлат сиёсати муҳим ўрин тутиши табиий. Давлат бошқаруви тизимидаги тартиб-қоидалар, адолат тамойиллари шу юрт аҳолисининг фаровон ҳаёти ва бахтли келажаги учун кафолатдир. Бу ўринда ҳар бир мустақил давлатнинг ўзига хос иш юритиш механизми, тажрибаси ва режалари борлиги барчамизга аён.

Юртимизда истиқлол йилларида юз берган ўзгаришлар ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Бундай ютуқларда давлатимизда ўрнатилган одилона сиёсатнинг ўрни катта. Ўзини ўзи бошқариш органлари деганда, аввало, маҳаллалар ҳаёти кўз олдимизга келади. "Ватан остонадан бошланади", — дейдилар. Кейинги йилларда маҳаллаларга алоҳида эътибор қаратилаётгани бежиз эмас. Бироқ давлат ваколатларини фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига бериш масалалари маҳаллий ўзини ўзи бошқариш тизимида муҳим ўрин тутишига қарамай, бу масала шу вақтгача кам ўрганилган. Шу ўринда ўзини ўзи бошқариш органларига давлатнинг қайси ваколатлари берилиши керак, қайсиларига йўл қўйилмайди, деган савол туғилиши табиий. Бунинг учун босқичма-босқич иш юритиш йўлидан борилиши керак.

Бизнингча, биринчидан, ваколатларни бериш қонунийлик принциплари асосида амалга оширилгани маъқул. Иккинчидан, берган ваколатларни амалга ошириш устидан давлат ҳокимияти органларининг назоратини таъминлаш зарур. Ваколатларни беришда уларни амалга ошириш учун зарур ва етарли даражадаги моддий ва молиявий маблағлар билан таъминлаш масалалари ҳам тартибга солиниши керак. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига берилган давлатнинг айрим ваколатлари ижросини тегишли равишда таъминлаш имкони бўлмаган тақдирда вужудга келган тўсиқларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар кўрилиши ва мавжуд аҳвол тўғрисида давлат ҳокимияти органларига ўз вақтида хабар қилиниши шарт. Давлат ҳокимияти органлари эса ўз ўрнида давлатнинг айрим ваколатлари қандай амалга оширилаётганлиги устидан назорат ўрнатади.

Бизнинг фикримизча, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига давлат тажрибасини ошириб бориш ҳам ўта муҳимдир. Иш бир маромда бориши, камчиликлар бартараф этилиши учун уларга ҳам моддий, ҳам маънавий мадад керак.

Бир сўз билан айтганда, жамиятимиздаги ислоҳотларни изчил амалга ошириш учун давлат ҳокимияти органлари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамжиҳатликда ишлаши, муаммоларни ўз вақтида бартараф этишга эришиши керак. Сабаби, маҳалла ҳам кичкина бир Ватан. Ҳар биримиз шу Ватаннинг бир бўлагимиз. Ҳар икки томонда ҳам бирдамлик кайфияти ҳукм сурса, ислоҳотлар ўз-ўзидан амалга ошади, мустақил давлатимиз янада равнақ топади, гуллаб-яшнайди.

Ж. АЪЗАМОВ,
ТДЮИ магистранти.

9 май — Хотира ва қадрлаш куни

Ҳар бир азиз инсон баҳорда таваллуд топган ва шу мунаввар фаслда сўнгги йўлга кетган меҳрибонини ёдга олади. Унинг қабрига баҳорнинг тўнғич лолаларини элтади. Қутлуғ, мумтоз тилаклари, ўктам орзулари ичра йўқотган яқинларини ёд этади, унинг қабрини тавоф этади, тиз чўкади... Саждагоҳга ирмоқ бўлиб борган кўнгил дарё бўлиб қайтади...

БИР УМР ҚАЛБИМИЗДАСИЗ

Сирожиддин Камолиддинов хотирасини ёд этганимда ана шундай туйғуларни ҳис этдим. Ул зот бир умр эл манфаати, юртнинг, санъат ва маданиятнинг равнақи йўлида меҳнат қилдилар, илмий ишлар олиб бордилар, қатор рисолалар ёздилар. Адабиётни, айниқса, шеъриятни, санъатни ғоят севган бу инсоннинг хаёллари, танлаган йўли, орзулари ҳам шунга хизмат қилди.

Ўзбек драматургияси, унинг тарихи, назарияси ҳақидаги китоблари санъат соҳасида сезиларли из қолдирди. Санъат оламига кириб келаётган ёшларни тарбиялаш, уларни санъат сирларидан воқиф этишдек хайрли ишга муносиб ҳисса қўшди. Таржимонлик соҳасида ҳам ҳам бир талай ишларни амалга оширди.

Меҳнат фаолиятини мактабдан, ўқитувчиликдан бошлади. Сўнг маданият вазирлигида биринчи муовин, театр ва рассомчилик институти ректори вазифасида фаолият кўрсатди. Санъат оламининг софлиги, миллийлиги, санъат кишисининг маънавияти, ҳалоллиги, баркамоллиги ҳақида кўп ўйларди. Санъат салтанатининг остонаси қутлуғ, бу қутлуғ даргоҳга оёқлар гардини қоқиб, юракнинг бор ҳароратини, муҳаббатини бахш айлаб, қадам босмоқ кераклигини уқтирарди. Ўзига хос йўл танлаган, изланишлар йўлидан борган, элюртнинг ҳурматини қозонган кишиларни эъзозламоқ кераклигини ҳамиша эътиборида тутарди. Ўтмишимиз, бой маданий меросимиз, қадриятларимизга эҳтиром билан қарар, ўзгалардан ҳам шуни талаб қиларди. Бу улуғворлик тахтига кўтаргувчи зинапоялар борлигини, бу зинапоялардан ошиқмай, қадам босмоқлик кераклигини маслаҳат берардилар.

Абдуқодир найчи, Хўжа ҳофизлар, Абдулазизлар, Муккаррама Азизоваларнинг нодир ёзилмаларини тез-тез эшитиб турардик.

— Фарзандларимиз бу каби санъат усталарини, бебаҳо санъатимизнинг ноёб хазинасидаги бойликларни эшитсин, қадрласин, унутмасин, — дерди у мулойимлик билан. — Ҳалимахонимлар билан бир сафда туриб, ўз қўшиқлари билан хизматида бўлган Эркин қори акалар, Мамат буваларнинг меҳнат ҳақидаги қўшиқларини халқ унутмагани маъқул. Эски бисотимизни ардоқлаганимиз ҳолда янги даврнинг катта ашулаларини яратишга қарздормиз.

Санъаткор ҳам шоир каби инсоннинг маънавий дунёсини кўтаришдек муқаддас вазифа олдида масъулдир.

Суҳбатларимизнинг бирида у киши Тамарахоним ҳақида сўзладилар.

— Санъаткор ўзбек қўшиғини илк бора, миллий мусиқа сасини мамлакатимиз ташқарисига олиб чиқди. 1935 йили Лондонда халқаро санъат фестивали бўлди. Кўп асрлик бой тарихи бўлган инглизларга республикамизни намойиш этиш ва манзур қилиш масъулияти ёш Тамарахоним билан уста Олим зиммасига тушган эди ўшанда. Тамарахоним Лондон саҳнасида эгнида атлас кўйлаги-ю, бошида ироқи дўпписи, ўриб ташланган қирқ кокиллари билан қўшиқ айтди. Ўшанда Англияда чиқадиган рўзномалар шундай деб ёздилар: "Санъат маликаси бизни мафтун этди. Шўх, ўйноқи, самимий қўшиқлар, ўзбек доирасининг янгроқ, тантанавор садоси бир умр ёдимизда қолади..."

Биз бир-биримизни авайлаб, нолойиқ кўзлардан, дағал сўзлардан асраб, юрагимизни қўриқлаб яшадик. Тиниқ орзуларимизни дунё асради. Ўғилларимизнинг билим олиши, тил ўрганиши учун зарур имкониятларни излаб топарди. Риёзат чекмай туриб, илмнинг кенг манзилларига етиб бўлмаслигини уқтирарди. Икки ўғлимиз ҳам отасининг хоҳиши билан араб, инглиз, рус тилларини ўрганди. Она тилимизнинг энг нозик зеру забарлари, бойлиги билан ошно бўлди. Катта ўғлимиз Шамсиддинбек араб тили қўлёзмалари тарихи бўйича докторлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади. Араб тили тарихи, қўлёзмалари тадқиқоти, юртимиз тарихи бўйича қатор илмий мақолалар, китоблар ёзди.

Умримни безаган, ҳаётимга мазмун бағишлаган, хаёлларимни, орзуларимни ардоқлаган бу умри азиздан бир умр қарздорлигим бор. Оппоқ, беғубор қоғозим, туну кун ёзишга маҳтал қаламим, юрак тўла дардларим, қувончларим, умидларим ул зот билан боғлиқ. Негаки, мен ундан ҳаётнинг беҳишт боғларидан ўтган чоғларимда ўзимдан кетмасликни, умидсизликнинг умидсиз саҳроларида қолганимда забун бўлмасликни ўргандим. Энг муҳими, ҳаёт, инсон руҳияти, унинг маънавий олами, умр фалсафаси, одамийликнинг ёзилмаган қомуслари, яхши хулқ, аёллик назокати ҳақидаги мушоҳадалари ҳамиша мени ўйлантириб қўяди....

Баҳорни, яшилликни севарди. Илк бинафша, илк лолаларни кўрганда ёш болалардай қувониб кетар, "Мана, гул фаслига ҳам етиб келдик", — дея шукроналар айтарди. Бир тутам ялпизни қўлларида олиб келар, қўлида ялпиз эмас, гўё нур, сурур тургандайин уни димоғига, юз-кўзларига олиб суртар, сўнг авайлабгина менга тутқазарди. Юрагимда севинч уйғонарди, ялпиз ўсган анҳор бўйларига югурардим.... Ҳар ғунча, ҳар ниҳолнинг бандаси бўлиб боғ айланиб юрарди у. Чаманлар поёндозини тўшаган, нурлар хаёлини безаган, қушлар баҳор баётини сўзлаган боғ ичида танҳо кезиб юрган чоғларида бир дастa ялпиз қўлларида бўларди....

Мен билан бир умр бирга ширин хаёллар, ўтган кунларнинг ёруғ ҳамда унутилмас азиз хотиралари қолди. Ҳар инсон боласи ҳаётининг йўллари олис ва равону норавондир. У кечалари ва кундузларнинг бағрига қувончу дардларини иншо этади. Бу кўҳна дунёда бир тутам хаёл, бир нуқра кўз ёшдай яшаб ўтган башар наслидан нелар қолади? Фақат яхши ном!

Умр йўлдошим ана шундай яхши ном қолдирган инсонларнинг бири эди.

Эътибор ОХУНОВА.

ҚЎШИҚЛАРИ КАБИ УНУТИЛМАС

Анвар Эшонов билан танишганимда унинг учтўртта китоби чиққан, тилга тушиб қолган шоир ва адиб эди. Ўша пайтда у «Ўзбекистон овози» газетасида адабий ходим бўлиб ишларди.

Шеърларимни олиб борганимда Анвар акага дуч келганман. У шеърларимни ўқиди. Анча вақтгача ўй суриб ўтирди.

— «Ўғил монологи» деган шеърни сен ёзганмисан? — сўради кейин.

— Ҳа, — дедим.

— Бу шеърларингда изтироб, ҳарорат йўқ. Кузатувчи бўлма, ҳаётнинг ичига кир. Кўп ёзма, кам ёзу нишонга тегсин. Бор, машқингни қилавер.

Анвар аканинг ўзи жуда кам ёзар эди. Лекин ёзганларини мухлислари жуда узоқ вақт эслаб юрарди. Насиб экан, «Ишонч» газетасида бирга ишладик. Шунда Ғалаба кунига бир мақола ёзиш керак бўлиб қолди. Муҳарриримиз Тўлқин Қозоқбоев: «Анвар акага айт, ёзсин», — деди. Топширикни айтган эдим: «Сал олдинроқ айтмайсанми, вақт жуда оз қолди-ку», — деб ёзғирди. Мен: «Бир ойда Юлиан Семёнов битта роман ёзади, ахир», — девдим, қолдим балога:

— У Семёнов, мен Эшоновман, бор, ўшанга айт, сенга роман ёзиб берсин, — деб қўл силтади.

Барибир мақола ёзилди. Мақола эмас, шеър қилиб юборган эди, раҳматли. Шунақа масъулиятли эди. Ижодни жуда қадрлар, бир сатр устида ҳафталаб ишлаганларини биламан. «Дунё севги ёшида», «Европада қолган қабрлар» сингари китоблари шу тариқа дунёга келган эди.

Анвар Эшонов насрнинг шоири, назмнинг носири эди. Ҳикоялари ажойиб шеърга ўхшарди. Шарқнинг ўн бир қаҳрамонига бағишланган қиссаси, «Жоноқи олма» ҳикояси мана шу гапларимга гувоҳ.

— Шундай қилгинки, биров ёзганларингдан иллат тополмасин. Ғўзани культивация қилсанг, ишлов берсанг, вақтида суғорсанг, роса авжланади. Шеърга ҳам ишлов бер, культивация қилиб ташла, юрак қонинг билан суғор, умри узоқ бўлади, — дерди доим.

Нима бўлди-ю, Анвар акадан оила саҳифаси учун бир шеър ёзиб беришни илтимос қилдик. У одати бўйича ҳар куни таҳририятга келарди. Чой устида гурунглашарди. Ёзган ҳар бир сатрини ўқиб берарди. Бир куни у:

— Қани, шоир, ўтир-чи, — деди. Кейин ўзига хос қироат билан ўқишни бошлади. Шунчалик эҳтирос билан ўқидики, асти қўяверасиз. Бир лаҳза жим туриб сўради:

— Қалай?

Шу тариқа муҳаббатни тарannум этувчи «Унутилган қўшиқлар» туркуми дунёга келган эди.

Анвар ака гурунгларни жуда хушларди, унинг ичакузди ҳангомаларини эшитмаган одам қолмагандир-ов. Бир куни кулакула бир воқеани айтиб берди: «Автобусда келаётсам, бир йигитча чунонам ихлос билан сигарет чекаяптики, жуда ҳавасим келиб кетди. Битта ол, дедим. Берди. Қарасам, ёнимда гугурт йўқ. Гугурт ҳам бер, дедим. Ҳузурини буздим, шекилли, ака, кашанда бўлсангиз, гугуртингизни олиб юринг-да, деди. Шартта ёнимдан битта ўн сўмни чиқардим. Ма, гугурт оласан, дедим-да, бекатда тушиб қолдим. Бечора уйимгача кечирим сўраб борди». Ўн сўмни олмадингизми, девдим, Анвар ака: «Ҳозир еган лағмонинг ўша ўн сўмга келган», — деди.

Анвар аканинг дўсти, қадрдони кўп эди. Наманганга борса раҳматли Ҳабиб Саъдулла икки кўли кўксида кутиб оларди. Жиззах чўлқуварлари ўзиники бўлиб кетганди. Уни билмаган бригада бошлиғи, танимаган деҳқон йўқ эди. Ҳаммаси унинг асарлари қаҳрамони эди-да.

Насиб экан, кўп йиллар Анвар Эшонов билан ака-ука бўлиб юрдик. Сафарларда бирга бўлдик. Бир чеккаси қариндошчилик ришталари ҳам боғланди, Эшоновлар сулоласига куёв қавмида бўлдим. Анвар акадан жуда кўп нарса ўргандим.

Ҳозир Анвар ака жисман орамизда йўқ. Дилгир бўлган кезларимда унинг китобларини қўлимга оламан. Ўзига ўхшаган дўлвор қаҳрамонлари қиёфасида кўз олдимда пайдо бўлади. Шеърларини ўқийман. Худди янги ёзилгандек, оҳорли жаранглайди. Шунда унинг ҳар бир сатр устида қанчалар тер тўккани сабабини англаганман. Бири биридан қобил фарзандларини кўрганимда бу дунёдан беиз ўтмаганига амин бўламан. Қулоғим остида унинг шодон кулгиси янграгандек бўлади:

— Э, ҳали буниси ҳолва, яна биттаси бор, ичагинг узилмаса, мен кафил.

Анвар аканинг ҳаётлари бевақт узилди. Лекин у айтган қўшиқларнинг умри абадийлигига шубҳам йўқ. Чунки у ўтли сатрларда ҳаётни куйлади.

Темур УБАЙДУЛЛО.

УСТОЗНИ ЭСЛАБ

Куй, мусиқа, айниқса, юракдан айтилган қўшиқ кўнгилга хуш ёқади. Ҳофизнинг дилхуш ёхуд ўртагувчи хониши тингловчини дунёнинг ишларидан бир зум бўлса-да халос этади.

Ўзбекистон халқ ҳофизи Фаттоҳхон Мамадалиев ижросидаги ҳар бир қўшиқ шундай сеҳрли ва оромбахш эди.

Радио тўлқинлари орқали бериладиган мумтоз қўшиқлар орасида эл севган ҳофизнинг дардга йўғрилган қўшиқларини ҳам эшитиб қоламиз. У басталарган "Интизор", "Оқибат", "Соғиндим", "Кўнгил", "Дилкушо" каби ўнлаб ноёб куй-қўшиқлар мухлислар кўнглидан чуқур жой олган. У "Мискин", "Ушшоқ", "Муножот", "Насруллойи" каби туркум асарларни ҳам нозик жилолар билан сайқаллаштирганди. Ижрочиликнинг ўзига хос йўналишини яратган бу устоз санъаткор узоқ йиллар Тошкент давлат консерваторияси профессори сифатида ёшларга сабоқ бериб келди. Унинг сермаҳсул ижодий фаолияти Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг Юнус Ражабий номидаги мақом ансамбли, Бастакорлар уюшмаси билан узвий боғлиқ бўлди.

Халқ қўшиқларининг ихлосманди, ҳаваскор ижрочиси бўлганим учун ҳам бу инсонни маънавий устозим деб билар эдим. Ҳамиша Марғилон дўппи кийиб юрадиган Фаттоҳхон аканинг қордек оқарган сочлари, қошларигача ўзига ярашиб турган нуроний чеҳраси ҳали-ҳануз ёдимда. Отасининг изидан борган Иномжон Мамадалиевнинг овози ҳам ширали.

— Ҳам устозим, ҳам отам эдилар, — дейди Иномжон ака. — Кўпгина ижодий сафарларда, хориж давлатларида, Франция, Болгария, Туркияда мумтоз қўшиқ ихлосмандлари ҳузурида бирга бўлганмиз. Кўнгилдан айтилган қўшиқ қалбга етиб борар экан, уларнинг ижросидаги қўшиқларни тинглаб, мухлислар олқишлашганида шу нарсани ҳис қилганман. Саксонни қоралаб қолган бўлсалар ҳам доим миллий қўшиқларимизнинг ёш ижрочилари ишларини кузатиб борар, ёшларга билмаган нарсаларини ўргатишдан эринмас, улардан қимматли маслаҳатларини аямас эдилар.

Фаттоҳхон Мамадалиев ёшлигидан миллий куй-қўшиқларимизга чуқур ихлос қўйганди. Ўша йиллардаёқ у дутор, ғижжак, танбур чалишни ўрнига қўярди. Халқ қўшиқларининг моҳир ижрочилари бўлган Умрзоқ Полвон Сайдали, Абдулла Тароқ, Беркинбой Файзиев, Жўрахон Султонов, Юнус Ражабий сингари устозлардан сабоқ олган ёш хонанда ўзига хос ижро йўлини танлади.

Якка ва ҳамнафасликда ашула, катта ашула, мақом намуналарини қиёмига етказиб ижро этадиган, ҳам ҳофиз, ҳам устоз, ҳам бастакор сифатида элга танилган санъаткорнинг "Дарди дилим" ашуласи халқаро мақомчилар фестивалида осиёликлар қалбини забт этди. Ҳофизнинг исмини эшитиши биланоқ унинг қўшиқларини севиб тинглайдиган ихлосмандларнинг дили орзиқиб кетади. Негаки, у куйлаган, куй басталаган қўшиқларда дард бор, дилга яқинлик бор.

Ҳар бир халқнинг ўзига хос миллий анъаналари, асрий қадриятлари бўлади. Ҳар қайси миллатнинг санъат йўли ҳам ўзига хосдир. Ўзбек мусиқа санъатининг мақомчилик анъаналари ҳам бошқа миллатда учрамайди. Бугун бу анъаналарнинг давомчиси, тарғиботчиси, таъбир жоиз бўлса, шу йўлда ёшларга сабоқ бериб, бутун умрини санъатга бахшида этган улуғ бир инсонни ёдга олдик. Унинг ўлмас қўшиқлари ҳофизнинг хотираси ҳамиша уйғоқ эканлигини бизга эслатиб туради.

Эминжон ЮЛДОШЕВ.

Хитой қишлоғидаги бу хонадон ҳар йили 9 май — Хотира ва қадрлаш кунида янада гавжум бўлиб кетади. Қариндош-уруғу яқин таниш-билишлар Аширбой ҳожини хотирлаб, уйига ташриф буюришади. Унинг ҳаққига дуо айлаб, эл-юрт олдида қилган хизматларини ҳурмат-эҳтиром билан тилга олишади. Келди-кетдиларни кузатиб қолар экан, шундай инсоннинг фарзанди бўлганликларидан ўғил-қизлари фахрланишади. Ўз болаларининг ҳам бобоси каби эл-юртга муносиб фарзанд бўлиб ўсаётганликларидан қувонишади. Амударё тумани аҳли-ю қишлоқдошлари эса бу оилага ҳавас билан қарашади.

АШИРБОЙ ОҒАНИНГ БОЙЛИГИ

Қорақалпоғистон Республикасида хизмат кўрсатган иқтисодчи Аширбой Ҳалимов ўз оиласига, ёру биродарларига, қариндош-уруғларига, юртига, она-Ватанига меҳр қўйиб, севиб, ардоқлаган инсон эди.

— Аширбой оға қарийб ярим аср ўзи туғилиб ўсган, вояга етган юрт учун хизмат қилди, — дейди Амударё туман Хитой овул фуқаролар йиғини раиси Жамол Ражапов. — Бутун меҳнат фаолияти давомида хўжаликни, ҳамюртларини деб заҳмат чекди. Кўпни кўрган кексаларнинг айтишича, Аширбой оға ҳисобчи, бош ҳисобчи, раис муовини бўлиб ишлаган йилларда Охунбобоев номли жамоа хўжалиги иқтисодий ва маданий жиҳатдан ўсиб, юксалди. Отахоннинг бизнинг овулимизга раҳбарлик қилган даврида эса Хитой қишлоғи аҳиллик, ҳамжиҳатлик қўрғонига айланган. Қишлоқнинг тараққий этишида Аширбой оға бошчилигида ҳамма бирдек куч-ғайрат сарфлаган. Аҳолининг турмуш даражаси юксалган.

Аширбой Ҳалимов деҳқон фарзанди эди. Унинг бутун ҳаёти холис ният, ҳалол меҳнат билан ўтди. Отаси Ҳалим ака билан онаси Ортиқбика опа кутгандек, элга муносиб фарзанд бўла олди. Юрт равнақи, халқ фаровонлиги учун сидқидилдан меҳнат қилди.

Аширбой Ҳалимов ҳамиша эл ишига камарбаста эди. Унинг ишбилармонлигини, уддабуронлигини яхши билган республика ва туман раҳбарлари қатор масъулиятли ишларни оғага ишониб топширишарди. Амударёни газлаштиришда ҳам шундай бўлди. Раҳбарларнинг ишончини оқлаш, элни обод этиш учун Аширбой ака пойтахтдаги идораларга ойлаб қатнаб, у ёқдан керакли мутахассислар — муҳандислар, лойиҳачилар, газчиларни бошлаб келди. Лойиҳа-смета ҳужжатларини тасдиқлаттириб, тегишли буюртмаларни расмийлаштирди. Ижрочиларни топиб, улар билан шартномалар тузди. Бу саъй-ҳаракатлар эвазига туман аҳли табиий газдан баҳраманд бўлди.

Аширбой Ҳалимов хўжаликда ишлаган йиллари кадрлар тайёрлаш масаласига ҳам эътибор қаратган. Ўша пайтда у хўжалик техникасининг мунтазам равишда янгиланиб туришига алоҳида аҳамият берган.

Аширбой Ҳалимовнинг бевосита иштироки билан Хитой қишлоғида 3 та болалар боғчаси, 2 та клуб, 3 та тиббий ёрдам бўлими, 5 та дўкон қурилиб, фойдаланишга топширилган. Қишлоқ марказида бозор учун махсус расталар бунёд этилган. Замонавий жиҳозлар билан таъминланган янги АТС ишга туширилган. Шунингдек, қишлоқ ҳудудида Хоразм, Хитой, Қумсангар, Ойимбетаул, Оқбошқалъа, Ҳамза қўрғонлари барпо этилиб, барча хонадонлар табиий газ билан таъминланган. Қишлоқ билан туман маркази ҳамда эса Қипчоқни бир-бири билан боғловчи эски йўллар таъмирланиб, асфальт қилинган.

Ўғилжон опа билан бахтли ҳаёт кечириб, фарзандларини камолга етказган, бир умр ҳалол меҳнат қилган Аширбой ҳожи ўзидан яхши ном қолдирди. Унинг эзгу ишларини бугун фарзандлари давом эттирмоқда. Тўнғичи Ҳакимбой юртимиз тинчлиги, фаровонлиги, ҳуқуқ-тартиботнинг собитқадамлиги йўлида меҳнат қилмоқда. Аминбой ота касбини улуғлаб, элюртда обрў-эътибор топаяпти. Олимбой эса нафақат раҳбарлик салоҳияти, балки қўли енгил жарроҳлиги билан элда қадр топмоқда. Аширбой аканинг қизлари Маликахон билан Мақсудахонлар эса бугун бахтли оила бекаси.

— Отам каби эл-юрт хизматида эканлигимиздан қувонамиз, — дейди Олимбой Ҳалимов.

Зеро, бу фарзандларнинг фахр туйғуси ҳамдир. Аширбой Ҳалимовнинг умри беҳуда ўтмади. У бугун орамизда бўлмаса ҳам фарзандлари тимсолида нурафшон умр кечираётгандек.

Рустам АХМАДАЛИЕВ.

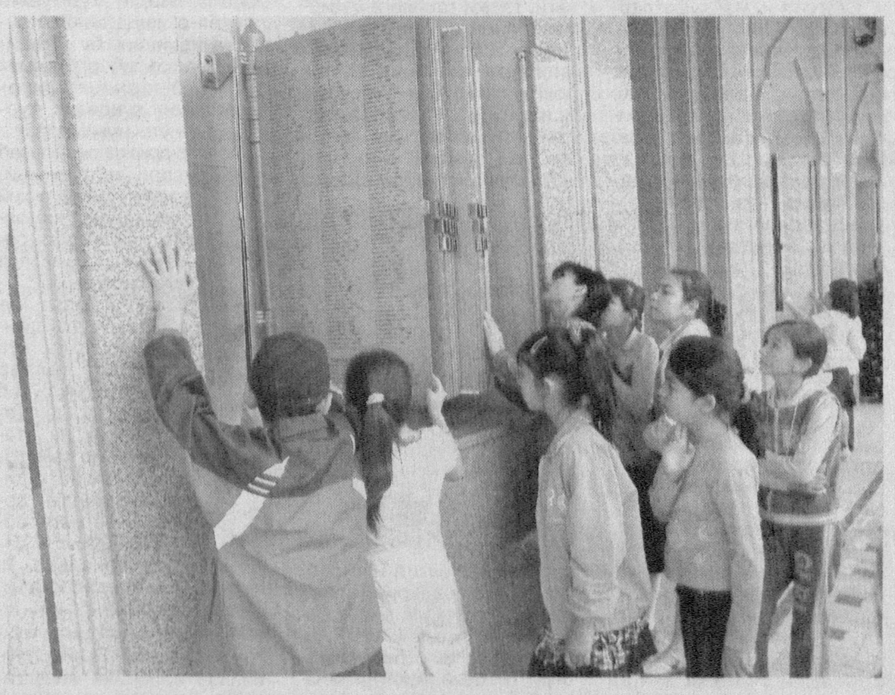

Пойтахтимизнинг Хотира майдони катта-ю кичик тез-тез ташриф буюриб, зиёрат қиладиган гавжум қадамжолардан бирига айланган. Айниқса, олий ўқув юртларининг талабалари, коллеж ва мактабларнинг ўқувчилари, кўпчилик ёшлар катта қизиқиш ва меҳр билан бу ерда бўлишиб, Ватан учун жон фидо айлаган юртдошларимизни сўнмас хотираси олдида бир зум бош эгадилар. Уларнинг ҳаёт йўлига ҳавас қилишади. Қалбларида она-Ватанимизга чексиз меҳру муҳаббат туйғулари жўш уради.

Суратда: бир гуруҳ ёшлар Хотира майдонида.

ЖАСОРАТ МАНГУ

Булунғур туманидаги Ботбот қишлоғида ЎзМТДП Самарқанд вилоят кенгаши ташаббуси билан Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб тадбир ўтказилди.

Унда уруш ва меҳнат фахрийлари, ўқувчи ёшлар иштирок этишди. Йиғилишда сўзга чиққан фахрийлар жанггоҳларда ўтган суронли кунларни хотирлаб, ёшларни бугунгидек тинч, осойишта ҳаётнинг қадрига етишга ундадилар.

Шундан сўнг партиянинг «Ёшлар қаноти» вакили Акбар Ўсаров сўзга чиқиб, ёшларга билдирилаётган ишончни оқлаш учун улардан биринчи навбатда яхши ўқиш, яхши ишлаш, аждодлар анъанасига содиқ бўлиш талаб этилишини таъкидлади. Бир гуруҳ фахрийларга партиянинг вилоят кенгаши томонидан совғалар топширилди.

Тадбир қатнашчиларидан бир гуруҳи шу куни Сурхондарё вилоятидаги чегара ҳудудида Ватан ҳимояси учун қаҳрамонона ҳалок бўлган Маъруф Ражабовнинг хонадонида ҳам бўлишди. Партия фаолларининг таклифи билан юнонрум кураши бўйича ўсмирлар ўртасида Маъруф Ражабов хотирасига бағишлаб вилоят биринчилиги мусобақаси ўтказилиши режалаштирилди.

А. КАРИМОВ,
ЎзМТДП Самарқанд вилоят кенгаши раиси.

ПОЛЬШАЛИКЛАР ҒУЗОРДА БЎЛИШДИ

Хотира ва қадрлаш куни арафасида Польшадан келган бир гуруҳ сайёҳлар Ғузор туманидаги польяк ҳарбийлари қабрларини зиёрат қилдилар.

Шу ўринда польяк ҳарбийларининг зиёратгоҳи бу ерда қандай пайдо бўлган, деган савол туғилиши табиий. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Польша фуқароларининг кўпчилиги Марказий Осиёга эвакуация қилинганди. 663 нафар ярадор аскарлар шу туманга келтирилган. Улар оғир жароҳатлари туфайли юртимизда қолиб кетишган. Ҳалок бўлганлари эса Ватанимиз тупроғига дафн этилган. Ғузордаги польяклар қабристони шу тариқа зиёратгоҳга айланиб қолган.

Польшалик зиёратчилар кўҳна шаҳарнинг эътиборга лойиқ гўшаларида ҳам бўлишди. Жойларда улар билан учрашувлар ташкил қилинди. Сайёҳлар "Элюрт таянчи" ёдгорлиги пойига гуллар қўйишди. Хорижлик меҳмонлар партиямиз фаоллари билан ҳам мулоқотда бўлдилар.

Жуманазар АНОРОВ.
«Миллий тикланиш» мухбири.

Соғинч ва армон

«МЕН ВАТАНГА КЕТАЁТГАН ЭДИМ...»

Туркиянинг Истанбул шаҳрида яшаб, ижод қилиб келаётган ватандошимиз Собир Сайхон номи ўзбек ўқувчиларига яхши таниш. Унинг «Тўлғоной», «Адашганлар», «Силсила» қиссалари ва улар асосида ишланган «Бир сиқим тупроқ», «Ватан ягонадир», «Силсила» видеофильмлари ҳам кўпчиликка маълум. Адибнинг «Адашганлар» тарихий асари истиқлолнинг хуш насимлари юртимизда эса бошлаган кезларда, яъни 1994 йилда «Чўлпон» нашриётида чоп этилди.

Ватандошимиз асарларидан соғинч нафаси келиб туради. Оташин сатрларини она-Ватанга, икки буюк миллатга чексиз муҳаббат изҳорномаси дейиш мумкин.

Собир Сайхон Фарғона вилоятининг Тошлоқ тумани Варзак қишлоғида туғилган. Унинг оиласи Ватандан чиқиб кетаётганида у бир ойлик чақалоқ эди. Ўттиз кунлик чақалоқ кўнглида Ватан отлиғ қутлуғ туйғу қачон илдиз отиб улгурди, дерсиз?! Маъсума онаси Улуғпошшонинг соғинч ҳисларига йўғрилган аллалари, шоир отаси Холмуҳаммадхоннинг Ватан ишқида ёнган дардли кўнглидан қоғозга тўкилган, ватандошлар суҳбатининг ҳеч тугамас мавзуси бўлган ҳасратли кечаларда илдиз отган бўлса, не ажаб!

...Муҳожирликда тўйиб овқатлана олмайдиган жажжи болакайни бир нарса ҳайратга соларди. Нега катталар Ватан деган сўзни кўп гапиришар экан-а? Ҳатто баъзан кўзёши ҳам қилиб олишади. Ватан мазали егуликмикан? Унинг қаерда бўлишини онасидан сўраб билиб олади-да, ўзи бориб тўйиб-тўйиб ейди, кейин катталарга ҳам олиб келади.

Улуғпошшо боласининг саволидан ажабланмай, ҳорғин нигоҳларини чўзилиб кетган олис даштликлар томонга қадаб пичирлагандек деди:

— Ватанми, болам, ҳув-в, ўша томонларда...

Болакай эрта саҳарлаб ҳеч кимга билдирмасдан йўлга тушди. Кун қизий бошлади. Бирорта дарахт кўринмайдиган сайҳонлик болани қўрқувга солди. Сув ичгиси келиб атрофга аланглади. Жимжитлик ва

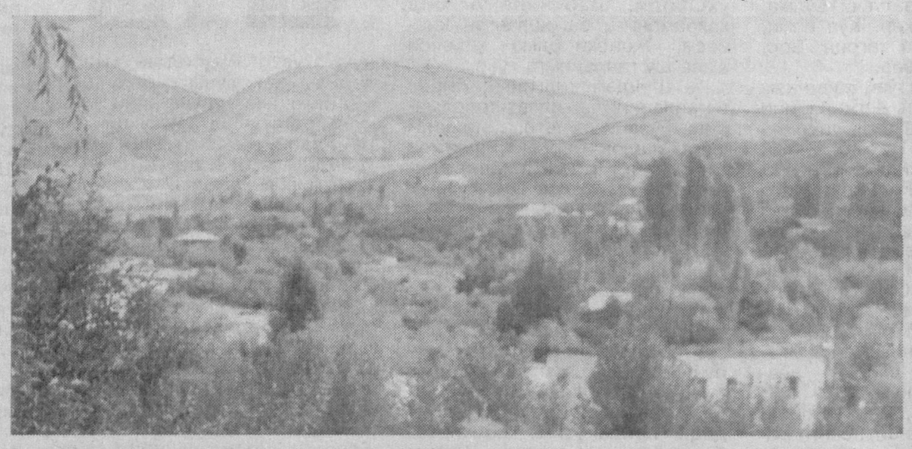

ёлғизликдан ваҳимага тушиб, йиғлай бошлади. Орқага қайтиш гўдак ақлига келмасди.

Ниҳоят, унинг йўқлигини катталар билиб қолишди. Зир югуриб ҳар томондан ахтара бошладилар. Муҳожирлик алами жонни ўртаб турган бир пайтда кичкинтойнинг йўқолиб қолиши катталарни саросимага солганди. Сўраб-суриштириб даштга ичкарилаб кетган болани топдилар. Биринчи бўлиб унинг олдига онаси югуриб келди. Бирпасда она-бола олдига бошқалар ҳам тўпландилар. Ёт элда боласидан айрилиб қолиш ваҳимасидан ҳамон ўзига келолмаётган Улуғпошшо кичкинтойга жавради:

— Шунча ғурбатларим каммиди? Сен қаёққа кетмоқчи эдинг?!

— Мен Ватанга кетаётган эдим...

У шу сўзларни айтиб катталарга жавдиради. Яна нималарнидир тушунтирмоқчи бўлди-ю, одамларнинг бирдан жимиб қолганликларидан чўчиб, онасининг пинжига тиқилди. Аввал Улуғпошшо боласини қучоқлаб, сўнг бошқалар бараварига ҳўнграб йиғлаб юборишди. Болакай ўзи ҳам англамаган ҳолда катталарнинг чўнг дардини ёдларига солиб қўйганди...

Ёт элларда муҳожирлик машаққатлари эрта улғайтирган олис болаликнинг дардли хотиралари ҳаяжонга солган суҳбатдошимнинг олдида ўзимни бир қадар ўнғайсиз ҳис этдим. Суҳбат мавзуини бошқа томонга бургим келди. Аммо барча гаплар яна қайта-қайта Ватан, унинг тараққиёти, тилдош, диндош, қардош икки халқ дўстлигига бориб тақаларди. Унинг асарлари ҳам ана шу қардош икки миллатнинг дўстлигидан илҳом олган, киндик қони тўкилган муқаддас она-тупроққа бўлган меҳридан мазмун ва жозиба касб этган.

— Бу тупроқ мени бир умр ўзига тортган, соғинтирган, юрагимга армон ўтинларини осмонўпар қалаган, — дейди чексиз самимий муҳаббат-ла Собир Сайхон. — Бутун умрим Ватан фироғида ёниб ўтган одам эдим. Аллоҳга беадад шукрларки, истиқлол дардимизга даво берди. Энди эрки, султонлиги абадий бўлсин ўзбегимнинг.

Унинг асарларида, суҳбатларида Ватан севгиси яққол сезилиб туради. Албатта, мен миллатдошларимда бундай севги ҳар доим ҳам кўринавермайди десам, хатога йўл қўйган бўламан. Аммо баъзи ривожланган ўлкалар аҳолисибалиқларга ем бўлишнинг ўзи Худонинг лутфи». Шу жойда анча йиллар муқаддам матбуотда ўқиганим Жунаидхон васиятига боғлиқ қуйидаги ҳолатни сўзма-сўз бўлса-да, эслашни лозим кўрдим: «Ўлим тўшагидаги Жунаидхон яқинларига шундай васият қилади: жасадимни юрт тупроғига қўйинг. Чегарачилар қўлига пул беринг. Шунда ҳам кўнмасалар, жасадимни дарёга ташланг, токи балиқларга ем бўлиб, Ватанга етай...»

Юқорида ёзувчининг Ватан билан боғлиқ болалик хотирасини ўқидингиз. Бу туйғунинг йиллар давомида қай тариқа, қандай шароитда сайқал топганини унинг ўзидан эшитинг-а:

— Азиз юртдошлар! Мен учун Ватаним соғ бўлса, бас! Ватан эгаси — ичкаридаги юртдошларим, сиз соғу саломат бўлсангиз, саодатли бўлиб, яхши кунлар кўрсангиз, бизга етиб ортади. Ватан истиқлолини кўролмай муҳожирликда дунёдан ўтганлар қанча! Биз Ватанда яшай олмадик, Ватан муҳаббати, Ватан орзуси билан унинг саодатли, озод, ҳур кунларини кўрмоқ насиб этди. Бунга беадад шукр...

Собир Сайхон ижоди бус-бутунлигича Ватан соғинчи, уни асраб-авайлаш, юрт қадри ҳақида боради. Бошидан ўтган табиб, деганлари бежиз эмас. Азиз юртдош, биз Ватанимизнинг қайноқ меҳри, мунис она бағридек оташ тафтини туйиб яшаяпмизми? Биз Ватан қадрига етяпмизми? Келинг, токи ана шундай муқаддас ва бебаҳо бойлигимиз бор экан, унинг ҳар қарич тупроғини кўзларимизга тўтиё айлаб яшайлик. Шунда юртимиз янада кудратли, тонгимиз тинч ва беғубор бўлади. Зеро, Ватанда яшамоқ энг буюк саодатдир!

Инобат ИБРОҲИМОВА, журналист.

Жаҳон ҳафта ичида

ТАРИХИЙ КАШФИЁТ

Қуддусдаги Яҳудий университетининг бир гуруҳ олимлари шоҳ Ироднинг қабри топилганлиги ҳақида маълум қилишган. Бу ҳақда Ha'aretz агентлиги хабар тарқатди. Кашфиёт атрофидаги барча янгиликлар 8 майда ўтказилган махсус конференцияда маълум қилинган.

Ушбу кашфиёт профессор Эҳуд Нетцерга тегишли. У Ирод I Буюк даври бўйича етакчи мутахассислардан бири саналади. Хронологик маълумотларга кўра, эрамиздан аввалги 4 йилда вафот этган Ирод Қуддусдан 12 километр узоқликдаги суньий шаҳар — Иродионга дафн этилган, деб ҳисоблаб келинади. Ушбу шаҳарда 1956 йилдан буён мунтазам ўтказилаётган археологик қазишмалар самара бермай келаётган эди. Маълумотларга кўра, Нетцер шаҳарнинг ўзидан олдинги олимлар тегинмаган томонини кавлашга қарор қилган. У шаҳарнинг юқори Иродион деб аталувчи қисми ва иккита қаср оралиғида қазиш ишларини олиб борган. Тарихий шоҳнинг қабри айнан у тахмин қилган жойдан топилган.

ҚАРЗДОР ҚИРОЛ

Непал қироли Гьянендра мамлакатда коммунал хизматлар учун пул тўламайдиган энг йирик қарздорга айланиб қолди. Айни кунларда қирол биргина электр–нинг ўзидан 30 миллион рупийдан ортиқ (460 минг доллар) қарздор бўлиб турибди. Бу ҳақда шанба куни маҳаллий оммавий ахборот воситаларига суянган ҳолда AFP хабар тарқатган.

Олий ҳазратлари сўнгги маротаба 2005 йилда электр энергияси учун ҳақ тўлаган. Дарвоқе, қирол айнан шу йили абсолют ҳукмдорга айланган эди. Непаллик номаълум чиновникнинг журналистларга таъкидлашича, ҳисоблар доимо қирол ва унинг оила аъзоларига жўнатиб турилган. Аммо уларнинг биронтасига на жавоб берилган, на пул тўланган.

Шундай бўлса-да, қиролнинг ҳурмат-эътибори инобатга олинган ҳолда унга тегишли резиденция ва саройларда электр энергияси ўчирилмайди. Қирол оиласи ҳукумат қароргоҳидан ташқари Непалдаги яна бир нечта қаср ва саройларга эгалик қилади.

«БАШОРАТГЎЙ» СИГИРЛАР

Камбоджадаги «башоратгўй» сигирлар мамлакатда узоқ қурғоқчилик ва экинларнинг қуриб кетишини башорат қилишган.

AFP тарқатган хабарда айтилишича, бу башорат шанба куни ўтказилган махсус тадбирда аён бўлган. Ушбу тадбир Пномпенда анъанавий тарзда экиш мавсуми бошланишидан олдин ўтказиб келинади. Унда Камбоджа қироли Нородом Сиамони ва бош вазир Хун Сен иштирок этган.

Одатда, башоратни сигирларнинг қайси емишни танлашига қараб изоҳлашади. Яъни шохли башоратгўйларнинг олдига гуруч, дуккаклилар, кунжут, хашак, маккажўхори, сув ва гуруч арағидан иборат "таомлар гулдастаси" қўйилади. Бу йил башоратчилар маккажўхорини танлашган. Унинг ярмидан каминигина истеъмол қилишган. Астрологлар эса маккажўхори танлови ва «фолбинлар»нинг иштаҳасизлигига қараб, мамлакатга узоқ қурғоқчилик хавф солмоқда, деган тўхтамга келишди.

Дунёдаги энг камбағал давлатлардан бири ҳисобланувчи Камбоджа аҳолиси бу башоратдан ваҳимага тушаётгани табиий. Чунки мамлакат аграр давлат саналади. Қур-ғоқчилик эса етиштириладиган ҳосилга жиддий хавф солиши табиий.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Ижтимоий тадқиқот

ОИЛАВИЙ БАХТНИНГ БУТУНЛИГИ НИМАДА?

Одатда, янги оила қурилаётганда ота-оналар ва жамоат яхши ният ила келин-куёвга: "Қўша қаринглар", — деб фотиҳа берадилар. Аммо ҳаётнинг аччиқ-чучук синовлари борки, улар ҳар биримизга доимо ўз таъсирини ўтказиб туради.

Статистик маълумотларнинг гувоҳлик беришича, эркаклар аёлларга нисбатан 8-10 йил кам умр кўраркан. 40 ёшдан сўнг эркаклар сони аёллар сони миқдорига нисбатан камайиб бораяпти. Ҳозирги даврнинг энг хавфли касалликлари — юракқон томир, қанд ва асаб касалликлари уларда аёлларга нисбатан 1,5-2 марта кўпдир.

Таомилга кўра, эркакларга кучли жинс, аёлларга эса заифа деб қаралади. Бу эркак ва аёлнинг жуссасига қарабгина берилган баҳодир. Аслида, аёллар организми эркакларга нисбатан пухта-пишиқ, мукаммал яралган. Агар аёллар организми ҳужайра тўқималарини ипак толадан тўқилган нафис матога ўхшатилса, эркаклар организми ҳужайра тўқималарини пахта ипидан тўқилган матога қиёслаш мумкин. Аёллар организмининг табиий функцияси — оналик, янги авлодни бунёдга келтириш, уларни тарбиялаб, вояга етказиш ҳамда мустақил ҳаётга йўллаш вазифасига мослашганлиги бўлса, эркак организми эса зурриёд қолдириш, она-болани моддий жиҳатдан таъминлаш, оилани ҳимоя қилишга мослашган.

Аёллар ташқи жисмоний ва руҳий таъсирдан ҳам 2-3 карра ҳимояланган. Оналар организми руҳий зўриқишларни тарқатади, асабларини юмшатиб туриш хусусиятига эга. Уларнинг кучли ҳимояси ҳис-ҳаяжонлиги, ташқи таъсирга ҳозиржавоблилиги, "йиғлоқи"лигидир. Кўпинча ғам-ташвишлари кўз ёши билан "ювилиб" кетади. Афсуски, эркакларда бу жиҳатлар кам. Жисмоний куч билан эса ҳар қандай муаммони ҳал қилиб бўлмайди. Шу сабабли, улар руҳий изтиробларини, дардларини ичига ютади. Натижада ана шундай тез-тез асабий зўриқишларнинг асосий сабабларидан бири оилавий муҳитда кечади. Келишмовчиликлар кўпинча эр-хотин бир-бирининг табиий-руҳий хусусиятларини яхши билмасликлари туфайли юзага келади.

Тиббий-биологик тадқиқотлар натижалари шуни кўрсатадики, аёллар бош миясининг айрим қисм ҳужайралари эркакларга нисбатан 11 фоизга кўп. Бундан ташқари, аёллар бош мияси ярим шарлари орасидаги боғланиш ҳам мукаммаллиги билан ажралиб туради. Улардаги мия ярим шарларининг чап томони фикрлаш ва сўзлашишни, ўнг томони эса ҳис-ҳаяжон, интуиция (юракдан пайқаш)ни бошқаради.

Эркаклар бош мияси чап томонида (таҳлилий фикрлаш) кўпроқ ривожланган бўлса, аёллар бош миясининг ҳар икки томони фикрлашда қатнашади. Шунга кўра аёллар эмоционал (ҳис-ҳаяжонли) фикрлайдилар, ташқи муҳит таъсирини тез ва кенг тасаввур қиладилар ҳамда тез эмоционал жавоб қайтариш имконига эгадирлар.

Хулоса шуки, ўзаро муносабатларда, турмушни ташкил этишда аёллар руҳий дунёсининг бу хусусиятларини эътиборга олмоқ лозим. Уларнинг фикр-қарашлари кундалик турмуш учун ўта муҳимдир.

Аёллар эркакларнинг асаб ҳужайралари мўртлигини, уларнинг ташқи руҳий таъсирлардан ҳимоясизлигини ҳисобга олган ҳолда муомалада бўлмоқлари зарур.

Ҳозирги бозор муносабатлари шаклланган шароитида кўп оилаларда аёллар амалда бошлиқ бўлиб қолаётир, эркакларнинг эрлик ва оталик мавқеи заифлашиб қолгандай кўринади. Бу жараён эркаклар учун изтиробли кечмоқда. Шу сабабли эркаклар ўз яқинлари — рафиқаси, фарзандларининг маънавий-руҳий мададига муҳтожлик сезади. Бунинг учун аёллар эрларини аввалгидек оила бошлиғи деб қараб, фарзандлар олдида иззат-ҳурматини ўрнига қўйиб борса, уларнинг эрлик, эркаклик шаънини зинҳор камситмаса, бас. Бу саховатнинг мукофоти бебаҳодир. Оила аҳиллиги фарзандларнинг меҳр-муҳаббати, ҳурмати, ўғил-қизларнинг яхши тарбиясида муҳим омил ҳисобланади. Оилавий бахтнинг бутунлиги шунда билинади.

Ўринбой ТОШТЕМИРОВ, Рашидхон ШУКУРОВ, Кўқон давлат педагогика институти ўқитувчилари.

Китобингизни ўқидим

КЕКСАЛИК ҲАММАГА НАСИБ ЭТСИН

Ижодкорнинг ёзган асарига қараб, унинг ўзига баҳо берса бўлади, дейишади. «Кексалик, маънавий мерос ва ижтимоий ҳимоя» номли рисола билан танишганимда, аввало, унинг муаллифи ҳақида бир оғиз сўз айтгим келди.

Гап шундаки, олий ўқув юртини битириб, илмий иш олиб боришни ният қилганда, Шоҳидахон Содиқованинг кўз олдида дастлаб кекса ота-онаси гавдаланди. Сабаби, у волидаи муҳтарамаси, падари бузрукворининг берган тарбияси ила ўқиди, оилали, олий маълумотли бўлди. Буларнинг миннатдорлиги сифатида Шоҳидахон илмий ишга қўл ураркан, мамлакатимизда ҳали кенг миқёсда ўрганилмаган, илмий тадқиқ қилинмаган геронтология — кексалик ҳақидаги фанни атрофлича ўрганишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Ва шу мавзуни ўз илмий ишига асос қилиб олди.

Шу тариқа бўлажак олиманинг Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг «Академия» нашриётида «Геронтология: талқин ва ёндашувлар» ҳамда «Кексалик, маънавий мерос ва ижтимоий ҳимоя» номли рисолалари чоп этилди. Муаллиф дастлабки китобида геронтологиянинг қандай фан эканлиги, унинг тадрижий тараққиёти ва истиқболлари, қарияларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, уларнинг нуфузини ошириш борасида амалга оширилаётган хайрли ишлар ҳақида ўқувчига кенг ва атрофлича маълумот беришга интилди.

Кейинги рисоласида эса Шоҳидахон ўзига хос хусусиятларга эга ижтимоий-демографик гуруҳ ҳисобланган қарияларнинг авлодлар ўртасидаги ворисликни таъминлашдаги, жамият ва оилада тутган муҳим ўрни ҳақида мулоҳаза юритади. Муаллиф шундай ёзади: «Инсон табиатнинг энг олий неъмати, бетакрор хилқатидир. Инсон туғилади, парваришга муҳтож бўлади, ота-онаси, яқинлари уни тарбиялаб, оёққа турғазади, авлодини давом эттиради, фарзандлар тарбиялайди, кексайиб, яна энг яқин кишилари ёрдамига муҳтож бўлади. Одамлар ҳаётий босқичларининг мўътадил кечиши учун жамият ва оилада замин тайёрлайди... Агар кекса авлодга муносабатда миллий ва умуминсоний тамойилларга асосланмасак, авлодлар ўртасидаги ворисликни таъминлай олмаймиз».

Рисолада нафақахўрлар фаолияти, қариялар турмуш тарзининг ўзига хос хусусиятлари, уларнинг оила, маҳалла-кўйдаги ўрни ҳақида фикр-мулоҳазалар баён этилган. Буларни шунчаки мулоҳазалар эмас, балки изодкорнинг ўткир илмий назари, кенг мушоҳадаси, ҳаётий тажрибаси меваси дейиш мумкин. Қолаверса, бу китобларнинг кексалар, қарияларни ҳар томонлама ҳимоя қилиш асосий ўрин эгаллаган Ижтимоий ҳимоя йилида чоп этилиши ҳам алоҳида аҳамиятга эга.

Зеро, катталарни ҳурматлаб, эъзозлаб, уларнинг панд-насиҳатларига амал қилиб, ўгитидан, донолик билан йўғрилган маслаҳатларидан, намунали ҳаётидан ўзи ўрнак ололган одамгина ана шуларни илмий асослаб бериши ва китоб ҳолида ўқувчиларига тақдим эта олиши мумкин эди.

Ҳамиша ота-онасининг дуосида бўлган, улар иззатини ҳаётда ҳам жойига қўя олган Шоҳидахон Содиқованинг рисолаларини бир варақлаб кўрсангиз, бунга амин бўласиз...

Умида ФАЙЗИЕВА.

Тадбир

Талабалар меросимизни ўрганишмоқда

"Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси Талабалар шаҳарчаси ҳокимияти ва "Ёш куч" журнали таҳририяти билан ҳамкорликда Тошкент давлат молия институти ва бошқа олий ўқув юртлари талабалари иштирокида "Миллий мерос ва ёшлар маънавияти" мавзуида давра суҳбати ўтказди.

Унда сўзга чиққан "Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси раиси Амирқул Каримов, "Ёш куч" журнали масъул котиби Беҳзод Абдуназаров, журналист Арофат Ортиқовалар миллий маданий ва тарихий меросимизни асраб-авайлашда ёшларнинг вазифалари муҳим эканлиги ҳақида сўзлашди. Миллий маданиятимизда сўз санъатининг, хусусан, адабиёт ва шеъриятнинг ўрни алоҳида эканлиги ҳақида фикр юритишди.

Адибахон ҒАЙРАТ қизи.

Қадрият

МУЗЕЙДА «МУСТАҚИЛЛИК СОЛНОМАЛАРИ» БЎЛИМИ

Қизилтепа туман ўлкашунослик музейи ташкил этилганлигига 25 йилдан ошди. Рамзий маънода тепалик шаклида қурилган бино устида Она ҳайкали қад ростлаган. Музейда "Мустақиллик солномалари" бўлими бўлиб, ундан давлатимиз рамзлари ўрин олган. Шунингдек, фахрий меҳмонлар, Зулфия номидаги давлат мукофоти соҳибалари ҳақида ҳикоя қилувчи бўлимларда ҳам бир-биридан қизиқарли маълумотлар бор.

"Эрамиздан олдинги давр", "Тарих солномалари", "Уйғониш даври", "Ўлка ўтмиши", "Миллий кийимлар", "Туман фидойилари", "Оловли йиллар хотираси", "Туман юксалишда", "Ўтмиш ва бугун" бўлимлари экспонатлари билан танишар экансиз, қалбингизда юрт ўтмиши, ватандошларимизга нисбатан эъзоз туйғулари уйғонади. "Қизилтепалик ижодкорлар" бўлими Тожи Қораев, Душан Файзий, Тошпўлат Ҳамид, Ойдин Ҳожиева, Жаҳонгир Исмоилов ва яна кўплаб шу юртда туғилиб, вояга етган ҳурматли инсонлар ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилади.

Ҳар йили музейга 10 мингдан ортиқ киши ташриф буюради. Айниқса, бу даргоҳ туман марказидаги қишлоқ хўжалиги ва "Тавоис" коллежлари, мактаб ўқувчиларининг севимли масканига айланган.

— Бизда ҳунармандлар, зардўз чеварлар, усталар кўп, улар меҳнатини, ясаган ноёб нарсаларини кўрсатувчи замонавий кўргазмалар ташкил қилсак, музейимиз таъмирланишига мутасадди идоралар ёрдам беришса, айни муддао бўларди, — дейди музей директори Истам Ҳасанов. — Ўйлаймизки, ҳар соҳада етакчиликни қўлдан бермай келаётган туман фидойилари бундай эзгу масалаларни ҳал қилишга бел боғлашларига ишонса бўлади.

Дилдора ЭСОНОВА.

«Миллий тикланиш» газетасига реклама ва эълонлар қабул қилинади.
Матбуотчилар кўчаси 32-уй. 501, 502-хоналар.
Телефонлар: 136-58-73, 133-67-51.

Муассис: «Миллий тикланиш» демократик партияси

MILLIY TIKLANISH — Миллий тикланиш — миллат келажаги

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи Ҳосил КАРИМОВ

ТЕЛЕФОНЛАР:
Қабулхона — 133-67-51. Бўлимлар — 136-58-73.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.
Босишга топшириш вақти 20.00
Нашр кўрсаткичи — 158

Газета 02 23-рақам билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма: Г — 423.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Адади 1934
Сотувда эркин нархда

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

2 3 4 5 6

Босишга топширилди 21.00

MILLIY KITOB PALATASI

2007 ЙИЛ. 16 МАЙ, ЧОРШАНБА.

Миллий тикланиш

Миллий тикланиш — миллат келажаги

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

20 (403)-сон Сотувда эркин нархда.

Ислоҳот фидойилари

БУГУНГИ ЭЛЛИККАЛЪА

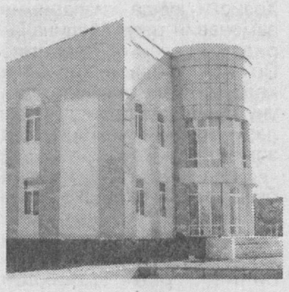

Элликқалъа туманининг нафақат Қорақалпоғистонда, балки мамлакатимизда ҳам алоҳида ўрни бор. Бугун бу ерда бўлган киши бундан бир неча йил муқаддам ушбу замин чўлдан иборат эканлигига ишониши қийин.

Яқинда ташкил этилганлигининг 30 йиллигини нишонлаган Элликқалъа тумани меҳнаткашлари ўтган даврда барча соҳаларда катта ютуқларни қўлга киритиб келишмоқда. Саҳро қўйнида замонавий Бўстон шаҳри барпо этилди.

Бу ерда барча соҳаларда ўзига хос мактаб яратилган десак, муболаға бўлмайди. Масалан, асосий тармоқ ҳисобланган қишлоқ хўжалигини олайлик. Пахтачиликда иқтисодий ислоҳотлар изчил амалга оширилаётганлиги боис, ҳар қандай об-ҳаво шароитидан қатъий назар давлатга «оқ олтин» сотиш шартнома режаси ҳар йили ошириб бажариб келиняпти. Галлачилик, боғдорчилик, чорвачилик соҳаларида ҳам шундай ижобий аҳволни кўриш мумкин. Пировардида тармоқдан олинаётган соф фойда миқдори ҳам йилдан-йилга ортиб бораяпти. Бу қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган корхоналар қуриш имкониятини бермоқда.

Айни пайтда туман қишлоқ хўжалигида ҳукуматимиз ёрдамида йирик лойиҳа амалга оширилмоқда. Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, маҳсулдорликни янада ошириш мақсадида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, зах сувларни Орол денгизига олиб бориш бўйича қиймати 35 миллион АҚШ доллари миқдоридаги ишларни бажариш кўзда тутиляпти. Кенг кўламдаги бу ишлар ниҳоясига етгач, Қорақалпоғистон Республикасининг жанубий қисмидаги 100 минг гектар майдоннинг мелиоратив ҳолати яхшиланади.

Туманда айни пайтда бир неча қўшма корхоналар фаолият кўрсатмоқда. «Элтекс» тўқимачилик корхонаси ушбу заминда етиштирилган пахта хомашёсини қайта ишлашга ихтисослашган. «Юнивер» Ўзбекистон-Австрия-Бангладеш масъулияти чекланган жамиятида тайёрланган маҳсулотларнинг юз фоизи Европа давлатларига ва АҚШга экспорт қилинмоқда. «Медикал коттон интернейшнл ЛТД» Ўзбекистон-Лихтенштейн қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳам жаҳон андозалари талабларига жавоб беради.

Бўстон шаҳридаги академик лицей, санъат, тиббиёт коллежи ва учта касб-ҳунар коллежларида ўқувчилар касб эгалламоқда. Ёшларнинг узоққа бориб таълим олмаслиги учун уларга туманнинг ўзида барча шарт-шароитлар яратилган. Замонавий ўқув масканларида бўлган киши бунга шоҳид бўлиши шубҳасиз. Худди хориж давлатларидаги каби кенг ва ёруғ аудиториялар, жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган ўқув қуроллари мавжуд.

— Ижтимоий-иқтисодий соҳани ривожлантириш, халқ таълими, соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш, маданият ва спортни юксалтиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда, — дейди туман ҳокими Неъматилла Худойбергенов. — Яқинда Бўстон шаҳрида ҳудуди тўрт гектардан иборат «Иҗодкорлар боғи» барпо этилди. Шунингдек, туман ҳудудидаги Тупроққалъа, Аёзқалъа, Гулдурсинқалъа ва бошқа ўнлаб қадимий қалъаларни сайёҳлар ташриф буюрадиган жойларга айлантириш борасида ҳам чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Ҳосил КАРИМОВ.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

ҲУЖЖАТ НОМИ АНИҚЛИКНИ ТАҚОЗО ҚИЛАДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида «Миллий тикланиш» демократик партияси фракциясининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда фракция ва Марказий кенгаш аъзолари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Фракция йиғилишида парламент қуйи палатаси ялпи мажлисига киритилаётган қонун лойиҳалари муҳокама этилди. Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси ўринбосари С. Жабборов «Маъмурий тартибтаомиллари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси тўғрисида ахборот берди. Таъкидландики, қонун лойиҳаси илгаригисидан бирмунча ихчамлаштирилган. Шунингдек, янги қонун маъмурий ва давлат идоралари фаолиятини тартибга солади. Қонунни тайёрлашда ривожланган давлатларнинг тажрибаси ўрганилди. Фракция аъзолари Қонун лойиҳасини қизғин муҳокама қилдилар. Айниқса, унинг номидаги «таомиллар» сўзи юзасидан турли фикрлар билдиришди. Мунозараларда депутатлардан Олимжон Ўсаров, Абдурашид Тўхтабоев ва Марказий кенгаш аъзоси Лола Саидова ўз мулоҳазаларини айтишди.

«Телекоммуникациялар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 19-моддасига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам кўриб чиқилиб, маъқулланди.

Шунингдек, фракция йиғилишида «Миллий тикланиш» демократик партияси ташкил этилганлигининг 12 йиллиги муносабати билан уни нишонлаш бўйича партия Марказий кенгаши, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят ва Тошкент шаҳар кенгашлари томонидан ўтказиладиган тадбирлар режаси ишлаб чиқилган. Фракция аъзолари ушбу масала юзасидан ҳам ўз таклифларини билдиришди.

Фракция йиғилишида партия фаолиятига оид бошқа масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Раёсат йиғилиши

ЯНГИ ҚОНУН, ЯНГИ ВАЗИФА

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгашининг навбатдаги Раёсат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда партия Марказий кенгаши Раёсати аъзолари ва Марказий кенгаш ходимлари иштирок этди. Йиғилишни Марказий кенгаш раиси Хуршид Дўстмуҳамедов олиб борди.

Раёсат йиғилишида бир неча муҳим масалалар муҳокама этилди. Дастлаб Ўзбекистон Республикаси «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонуннинг қабул қилиниши муносабати билан партия Марказий кенгаши, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашларининг олдида турган вазифалар ҳақида Марказий кенгаш раиси Х. Дўстмуҳамедовнинг маърузаси тингланди. Таъкидландики, Конституциявий қонун 2008 йилнинг 1 январидан кучга кириб, сиёсий партиялар мавқеининг ошишига, ваколатининг кенгайишига хизмат қилади.

Шу боис, партия қонундан келиб чиқадиган вазифалар ва ўз фаолият йўналишларини белгилаб олиш мақсадида Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси билан ҳамкорликда ўз Устави ва Дастурига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳамда 2009 йилнинг декабрида бўлиб ўтадиган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Халқ депутатлари вилоят, туман (шаҳар) кенгашларига сайловларга тайёргарлик кўриш юзасидан партия дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш, Халқ депутатлари вилоят, туман (шаҳар) кенгашларига сайланган депутатлар ва депутатлик гуруҳлари билан ишлаш юзасидан йўриқнома тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳлари ташкил этилган. Эндиги вазифа ушбу гуруҳлар белгиланган йўналишлар бўйича лойиҳалар тайёрлаши ва уни вилоят кенгашларига юбориш керак.

Партия Марказий кенгаши раисининг ўринбосари Хайринисо Мирзажонова Марказий кенгашнинг 2007 йил 3 апрелда бўлиб ўтган Раёсат йиғилиши қарорларининг бажарилиши, партия байроғининг эскизи бўйича ҳисобот берди. Шундан кейин Марказий кенгаш бўлим бошлиқлари Танзира Холтоева ва Саёҳат Ибрагимовларнинг Тошкент ҳамда Фарғона вилоятлари кенгашлари фаолиятларини ўрганиш натижалари тўғрисидаги ахборотлари тингланди. Яқинда ЎзМТДП ташкил этилганига 12 йил тўлади. Ушбу санани нишонлаш тўғрисида Марказий кенгаш бўлим бошлиғи Акбар Эшмуродов ахборот берди. Шунингдек, Раёсат йиғилишида партиянинг Тошкент шаҳар кенгаши фаолиятини мувофиқлаштириш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Раёсат йиғилишида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз.

Китоб ва биз

У ШУНДАЙ ЖАВОҲИРКИ...

шуъласи қалбларни ёритур!

Бобом оддий деҳқон бўлиб, пешонасига оқ қийиқча боғлаб эрта-ю кеч ер чопардилар. Мен эса ўқиб, у кишига савол ёғдиришни хуш кўрардим. Кетмонларига суяниб, саволларимга бирма-бир жавоб бераётганларида: «Билмаган нарсалари йўқ-а», — деб ўйлардим.

— Ҳамма нарсани қаердан ўрганган-сиз-а? — деб сўрадим бир куни.

— Ҳикмат сандиғим бор, нимани хоҳласам, ўша сандиқни очаману билиб олавераман.

— Менгаям ўшанақа сандиқ обе-ринг. Кичкина бўлсаям майли.

— Одобли, ақлли қиз бўлсанг, катта сандиқ олиб бераман, — дер эдилар бобом.

Ўша йилларда мен уйимиз тўрида турадиган, калитини бураса жаранглаб очиладиган сандиққа ҳавас билан қарардим. «Қачондир бобом менга шунақа сандиқ оберадилар, сўнг мен ҳамма нарсани билгич бўламан», — деб орзу қилардим.

Кунлардан бир куни ўша сандиқнинг «сири» очилди. Ўшанда бобом бетоб эдилар. Энамни чақириб нимандир сўрадилар. Энам уй тўридаги сандиқни очдилар. Мен ҳам ёнларига югуриб бордим. Шунда кўзим тушди: сандиқнинг бир четида аскарликдаги тоғамдан келган хатлар тартиб билан жойланган, бошқа четида эса белбоққа ўралган бир нечта китоблар бор эди. Ҳафсалам пир бўлди. «Бу оддийгина сандиқ экан-ку», — деб ўйладим. Энам сарғайиб кетган китоблардан бирини олиб бобомга тутқазди.

— Бобожон, сандиғингизда китобдан бошқа ҳеч нарса йўқ-ку, — дедим шоша-пиша.

— Ҳамма ҳикмат мана шу китобда, кўзичоғим, — дедилар бобом кулиб. — Сенга айтиб берган эртак ва ривоятларни шу китоблардан ўқиб билганман. Агар сен ҳам китобларни яхши кўрсанг, менга ўхшаб ҳамма нарсани биладиган бўласан!

Китобга меҳр ўшандаёқ қалбимга жо бўлган экан, энди ўйласам.

* * *

Автобус ўриндиғида берилиб китоб ўқиб кетаётган қизни кўриб дилим ёришди. Яқин вақт ичида кўча транспортида қўлига китоб ушлаган ёшларни деярли учратмагандим. Автобус навбатдаги бекатда тўхтагач, унинг орқа эшигидан икки қиз чиқди ва кимнидир қидиргандек бўлишди. Сўнг китоб ўқиётган қизга кўзлари тушиб, олдинга силжишди. «Нилу!», — деб чақирди улардан бири. Қиз дугоналарини кўриб жилмайди.

— Нимани ўқияпсан, жуда берилиб кетибсанми?

Қиз тиззасидаги китобга ишора қилиб, секингина деди:

— Кеча қўшни қиздан бир кунга деб сўраб олувдим. Анавинақа жойлари бор экан-да.

Қизлар бир-бирига сирли имо қилиб кулишди.

— Кейин бизларгаям айтиб берасан-а? Хўш, қизлар, қайси бекатда тушамиз? Тўй ҳам ўрталаб қолгандир? Дили қанақа келин бўлганикин? Эшитишимча, онаси унга нақ ўн дона тилла тақинчоқ совға қилармиш!

Яна икки бекатдан сўнг автобус бир силкиниб тўхтади. Қизлардан бири сумкасини елкасига иларкан:

— Қизлар, эшик томон сурилайлик, ҳозир тушамиз, — деди.

— Нилу, анави тиззангдагини сумкангга тиқ, тағин қўшни қиздан балога қолмагин. Вой, узугинг бунча чиройли, кеннойингникими?

Улар шошиб-пишиб автобусдан тушишди. Мен эса уларнинг ортидан қараб қоларканман, ғалати аҳволга тушдим. Тавба, бу қизларнинг фикру ўйида нуқул ялтир-юлтир. Худди ҳаётнинг мазмуни шундан иборатдек!

Уйимизга яқин жойда автобусдан тушгач, йўлак бўйлаб юра бошладим. Шунда ёнгинамда кетаётган қизларнинг гап-сўзлари қулоғимга чалинди:

— Китобни кеча ярим тунгача ухламасдан ўқидим. Ажойиб экан, — деди уларнинг бири. — Раъно, Анвар... Иккисининг ҳаёти ўта таъсирли қилиб ёзилган-а?!

— Ҳа. «Ўткан кунлар»ни ўқисанг, ҳайратинг бундан ҳам ортади. Биласанми, яқинда шу китобни яна бир карра ўқиб чиқдиму гўё бошқа дунёда яшагандай бўлдим.

Икки қиз янги асарлар ҳақида қизғин сўзлашиб кетдилар. Мен уларнинг суҳбатидан завқландим, шу иккала дугонага жуда ҳавасим келди.

* * *

Қишлоғимиздаги Ҳамдам бобо бошидан ўтганларни гапириб бераётиб, шундай деганди:

— Айни йигитлик чоғларимда ҳайдовчилик гувоҳномасини олдиму раиснинг машинасини ҳайдай бошладим. Хўжайиннинг ажойиб фазилати бор эди. Қаерда китоб дўконини кўрса, кириб, эринмай айланар, янги чиққан китоблардан харид қилиб, машина орқасига тахларди. Ўзи бўш қолди дегунча мутолаага берилар, менияам шунга ундарди. Аввалига парво қилмадим. Бир куни мажлисга кириб кетаётганларида: «Икки соатларча бўшсан, вақтни бекорга ўтказмай, манави китоблардан бирини ўқиб ўтир, кейин фикрлашамиз, хўпми?», — деди. Айтганини қилдим. Ҳалиги китобни шунақа мириқиб ўқибманки, вақт қандай ўтганини сезмабман. Шу-шу китобга ишқим тушди. Қўлимдан қўймайдиган бўлдим.

Дунёга, ҳаётга муносабатим ўзгарди. Ўзим ҳам буткул янгича инсонга айланиб қолгандек эдим. Йиллар ўтиб раис кексайди, мени ўзига ёрдамчи қилиб олди. Нафақага чиққанларидан сўнг ўринларига раис бўлдим. Эл-юрт билан тиллашиб, анча вақт шу лавозимда ишладим, обрў-эътибор орттирдим. Қаранг, китобга меҳр қўйиб, ахийри оддий ҳайдовчиликдан раҳбарлик даражасигача кўтарилдим. Китоб туганмас жавоҳир хазинаси эканки, қанча сарфлаганинг билан асло камаймайди, қайтанга қадри ошаверади.

Қанийди, барчамиз бир-бировимизни китоб ўқишга ундаб яшасак!

* * *

Яқинда Самарқандга борганимда ўзим ўқиган мактаб ўқувчилари билан учрашдим. Турли мавзулардаги суҳбатимиз қизиб кетди. Ўқувчиларнинг қанақа китоблар ўқиётганликларини суриштирдим. Улар биттама-битта санай кетишди. Жавобларидан қониқдим.

Учрашув сўнгида шу мактабнинг юқори синф ўқувчиси Гўзал Мамирова «Китоб ўқиётган қизга» сарлавҳали шеърини ўқиб берди:

Диққатинг жалб
этган қай мавзу, қай сир,
Мен сени кузатиб
турибман атай.
Шу топда гўёки вужудинг
яйраб,
Чехранг ҳам ёришиб
бораётгандай!
Китоб мўъжизадир,
Китоб — сеҳргар,
У барча дилларга
зиё сочади.
Киши не йўқотса,
Нени истаса,
Фақат шу китобдан топади!

Дарҳақиқат, шундай. Китоб саодатли манзилларга элтгувчи маёқдир, унинг шуъласи нафақат йўлларимизни, балки кўнгилларимизни ҳам ёритиб туради.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

ФАОЛЛАР ТАШАББУСИ

ЎзМТДП Наманган вилоят кенгаши ташаббуси билан «Миллий тикланишсиз келажак йўқ» мавзуида тадбир ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Деҳқонобод туман кенгаши томонидан «Хотиранг ҳамиша қалбимизда» мавзуида учрашув ўтказилди.

* * *

ЎзМТДП Шаҳрисабз туман кенгаши ташаббуси билан «Фахрийлар — фахримиз» мавзуида тадбир уюштирилди.

* * *

Партиянинг Хоразм вилоят кенгаши томонидан Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан тадбир ташкил этилди. Шунингдек, бу санага бағишланган тадбирлар ЎзМТДП Жиззах вилоят кенгаши ҳамда Самарқанд вилоят кенгашлари томонидан ҳам ўтказилди.

* * *

ЎзМТДП Наманган вилоят кенгаши Наманган шаҳар ижтимоий таъминот ҳамда маданият ва спорт ишлари бўлимлари билан ҳамкорликда «Ишонч олға етаклар» мавзуида бадиий-мунозарали кеча уюштирди.

* * *

Партиянинг Жиззах шаҳар кенгаши ташаббуси билан «Қаҳҳор ёққан чироқлар» мавзуида давра суҳбати ташкил этилди.

* * *

ЎзМТДП Шаҳрисабз туман кенгаши томонидан ижтимоий таъминот бўлими билан ҳамкорликда «Сен доимо қалбимдасан» мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

ЎзМТДП Марказий кенгаши Матбуот хизмати.

Тилга эътибор — элга эътибор

ИНШОЛАР ТАНЛОВИ

2005 йилдан бери Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши, Халқ таълими вазирлиги, «Маърифат» ҳамда «Миллий тикланиш» газеталари ҳамкорлигида таълим бошқа тилларда олиб бориладиган умумий ўрта таълим мактаблари ўқувчилари ўртасида «Давлат тили — фахримиз» иншолар танлови ўтказилиб келинмоқда.

Ушбу танловдан кўзланган мақсад — давлат тилимизга бўлган ҳурмат-эҳтиром туйғусини янада кучайтириш, ўзбек тилини давлат тили, иккинчи она тили сифатида эъзозловчи бошқа миллат ёшларининг ҳар томонлама етук инсонлар бўлиб тарбия топишларига кўмаклашишдан иборат.

Бу йил ҳам мазкур танловнинг ташкил этилганлиги кўпчиликни қувонтирмоқда. Ҳозирги кунда унинг иккинчи босқичи якун топди. Танловнинг мактаб ва туман босқичини ўтказишда партиянинг Андижон, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент вилоятлари, Тошкент шаҳар кенгашлари фаоллик кўрсатди.

Акмал РЎЗИТОЕВ.

Тадбир

БОЛАЛАР КАМАЛАГИ

Тошкент Давлат шарқшунослик институти, "Камолот" ЁИҲ бошланғич ташкилоти ташаббуси ва "Дурбону плюс" масъулияти чекланган жамияти, Тошкент ҳайвонот боғи ҳамкорлигида пойтахтимизда жойлашган мехрибонлик уйлари тарбияланувчилари учун "Болалар камалаги" лойиҳасини ташкил этди.

Болажонлар камалакнинг етти ранги бўйича етти жамоага бўлиниб олдилар. Жамоаларни фарқлаб олиш учун етти рангдаги қўл бойлоғичлар берилди.

Тадбир сўнгида ёш эстрада хонандалари иштирокида катта концерт бўлиб ўтди. Ғолиб жамоалар Фахрий ёрлиқ ва совғалар билан тақдирландилар.

Ана шундай хайрли тадбирлардан яна бири Мирзо Улуғбек туманидаги 105-ёрдамчи мактаб-интернатида ҳам бўлиб ўтди.

Нодира НИЗАМОВА,
"Бунёдкор" ёшлар телеклуби ходими.

Партия ҳаёти

"Миллий тикланиш" демократик партияси мамлакатимизда олиб борилаётган туб ислоҳотларни янада чуқурлаштиришда, фуқаролик жамиятини ташкил қилиш ва ҳуқуқий демократик давлатни шакллантиришга ҳам катта эътибор бераётир. Бунинг учун партия кенгашлари аъзоларининг фаоллигини ошириш юзасидан қатор тадбирларни амалга ошираяпти.

ҲАММАСИ ЖОНКУЯРЛИККА БОҒЛИҚ

Яқинда Фарғона вилоят ҳамда бир неча туманлар халқ депутатлари кенгашига сайланган депутатларнинг партия гуруҳлари фаолияти ўрганиб чиқилди. Унда юртимиз сиёсий ҳаётида, қонунда белгиланганидек, аҳоли манфаатлари қандай ҳимоя қилинаётганлиги ва улардан тушаётган таклиф ва арзномаларнинг ижролари қай тарзда ҳал этилаётганлиги муҳим масала сифатида кўриб чиқилди.

Айтиб ўтиш жоизки, бу борада анча ижобий ишлар амалга оширилган. Айниқса, 45-Варзак сайлов округидан сайланган, "Халқ сўзи" газетасининг вилоят мухбири Набижон Собиров етакчилигидаги вилоят халқ депутатлари кенгашидаги депутатлар гуруҳи самарали натижаларни қўлга киритаётир. Улар ўзлари тасдиқлаган қатъий режа асосида фаолият кўрсатмоқда. Сайловчиларни қабул қилиш кунлари режаси тузилган бўлиб, таклиф ва мулоҳазалар махсус дафтарда қайд этилиб, уларни амалга ошириш чоралари кўрилаяпти. Хайрли тадбирларни амалга оширишда ҳомийларнинг ҳам ёрдамидан унумли фойдаланиляпти. Аммо ишонч телефонларининг йўқлиги, депутатлар ҳақидаги бурчакларнинг ташкил этилмаганлиги фаолиятнинг бироз сустлашувига олиб келмоқдаки, зудлик билан бу камчиликларни бартараф этиш зарур. Айни пайтда оммавий ахборот воситалари орқали мунтазам равишда мақсад ва вазифаларимизни аҳолига етказишда чиқишлар қилишни кўпайтириш лозим.

Ўзбекистон туманидан халқ депутатлари вилоят кенгашига бир нафар, туман кенгашига тўққиз нафар партиямиз аъзолари депутат қилиб сайланган. 23-"Яккатут" сайлов округидан сайланган депутат — 18-мактаб директори Йўлдошали Исмоилов туман депутатлик гуруҳига раҳбарлик қилади. Гуруҳ туман кенгаши билан яқиндан ҳамкорлик қилиб, ўтказилаётган барча тадбирларда иштирок этаяпти. Бироқ бу ерда ҳам юқоридаги кўрсатилган камчиликлар мавжуд. Масалан, яқинда қабул қилинган Конституциявий қонун тарғиботи етарли даражада эмас. Партия гуруҳи ёки алоҳида депутатлар ўтган даврда аниқ бир ташаббус ва таклиф билан чиқмаган. Аъзолик бадалларини йиғиш тартиби ўрнатилмаган. Вилоят кенгашидан олинган 200 дона партия билети ўз эгаларига тўлиқ тарқатилмаган.

Шунингдек, Риштон тумани кенгашига уч нафар партия аъзоси депутат этиб сайланган. Бу ерда депутатлар гуруҳига раҳбарлик қилиш "Риштон ҳақиқати" газетасининг бош муҳаррири Ҳамиджон Бурҳонов зиммасига юклатилди. Унга кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш, партияга аъзо бўлган 110 нафар фаолга билетларни ўз вақтида топшириш масаласига жиддий ёндашув масъулияти ишониб топширилди.

Бош мақсадимиз — миллий манфаатлар замиридаги янги ўзбек давлатчилигининг асосларини яратиш, ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш, Ўзбекистонни жаҳоннинг етакчи давлатлари сафига олиб кириш йўлида халқни сафарбар қилишдан иборат экан, партиямиз аъзолари ва фаолларидан ишчанликни, жонкуярликни, ташаббускорликни, шижоатни талаб қилиб қоламиз. Чунки сиёсат майдонида сусткашликка йўл қўйиб бўлмайди.

Муродулла ҒАФУРОВ.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури — амалда

ХОНҚАГА ЎҚИШГА БОРИНГ

Юз-кўзларидан нур ёғилиб турган бу бахтиёр ёшларни кўриб ҳавасингиз келади. Улар оддий болалар эмас — Хонқа маиший хизмат коллежининг ўқувчилари, эртанги кунимизнинг муносиб эгалари. Ҳар бирининг билим олишга, касб-ҳунар эгаллашга, Ватанимизга муносиб фарзанд бўлиб етишишга иштиёқи баланд. Ота-оналари, яқинлари уларни шундай илм кошонасида таҳсил олаётганликларидан қувонишади. Устозлари эса уларга касб-ҳунар кўникмаларини қунт билан ўргатаётганликларидан тўлқинланишади. Ахир, шундай замонавий илм кошоналари-ю улардаги шарт-шароитлар, қулай имкониятлар яқин-яқингача кимнинг тушига кирибди дейсиз. Мустақилликнинг меваси, Юртбошимизнинг ёшлар келажагига бўлган катта эътиборининг шарофати бу.

— Кучли ва буюк давлат, юксак даражада ривожланган демократик жамият қуриш йўлидан бораётган жонажон Ўзбекистонимизда истиқлолимизнинг илк йиллариданоқ соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш энг устувор вазифалардан бирига айланди, — дейди Хонқа маиший хизмат касб-ҳунар коллежи директори, биринчи даражали «Соғлом авлод учун» ордени соҳибаси Гулсара Аҳмедова. — Уни изчил амалга ошириш учун ўзимизга хос ва мос кадрлар тайёрлаш миллий моделимизни яратдик. Унга мувофиқ, бутун мамлакатимизда узлуксиз таълим тизимига киритилган уч йиллик ўрта махсус касб-ҳунар таълими жорий қилинди. Бу билан таълим соҳасида янги йўналиш юзага келди. Ўқувчиларнинг касб-ҳунарга мойиллигини, лаёқатини, билим ва кўникмаларини ривожлантириш билан бирга, ўзлари танлаган соҳалар бўйича замонавий касбларни эгаллаш имконияти вужудга келди. Зеро, ўз фарзандларимизни илм, ҳунарли қилиб камолга етказиш миллатимизга хос бўлган фазилатлардан биридир. Ахир, яхши касб ёки ҳунарнинг эгаси бўлиш қайси инсонга зийнат бағишламайди, дейсиз?

Ўқув юртимизнинг ташкил этилганлигига кўп вақт бўлгани йўқ. Ишчан жамоамиз Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга оширишдаги қизғин саъй-ҳаракатлари билан олдинда бормоқда. Назарий ва амалий машғулотларни ўтказиш учун барча шароитлар муҳайё этилганлиги ўқувчи ёшларимизнинг пухта билим олиб, ҳунар ўрганишга бўлган иштиёқини янада кучайтирмоқда. Уларни ўткир салоҳиятли, ҳар томонлама етук касб эгалари қилиб тарбиялашдек шарафли ишнинг зиммамизга юклатилганлигидан мамнунмиз. Бу олижаноб ишдан бор куч-ғайрат, билим ва маҳоратимизни, тажрибамизни аямаймиз.

Ҳозир коллежда тикувчилик, радиотехника ва телеаппаратураларга хизмат кўрсатиш, таъмирлаш, бухгалтерия ҳисоби, ҳисоблаш машиналари, мажмуалари, тизимлари ва тармоқлари, озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, офис фаолияти, менежмент, ҳуқуқ ва хўжалик фаолияти, молия, котиба-референт йўналишлари бўйича 896 нафар талаба таҳсил олмоқда. 42 нафар ўқитувчи билан 16 нафар муҳандисдан иборат педагогик жамоа фан ва касб сирларини ёшларга қунт билан ўргатмоқда. Ўзининг фидойилиги, жонкуярлиги билан катта обрў-эътибор қозонган Полвонназар Сетимов, Гулчеҳра Бекчонова, Гулчеҳра Аширова, Замира Юсупова, Нигора Матниёзова, Марямжон Мавлонова, Равшан Ҳамраев, Зулхумор Отажонова, Султонбой Раҳимов каби тажрибали мураббийлар ёшлар камоли учун астойдил меҳнат қилишмоқда.

Жамоатчи, аъло ўқиши билан ўқувчилар коллежнинг фахрига айланган. Улар илм олиш, касб-ҳунар ўрганиш билан биргаликда, турли олимпиада ва кўрик-танловларда иштирок этиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Ўтган йилнинг сентябрь ойида «Ишбилармон ўқувчи» республика кўрик-танловида 47-хўжалик ҳуқуқи талабаси Севара Бейметова биринчи ўринни эгаллади. «Шахс ва жамият» фани бўйича ўтказилган вилоят олимпиадасида 43-гуруҳ талабаси Моҳира Жуманиёзова республикада фахрли ўринлардан бирини қўлга киритди. ЭҲМ ва дастурлаш бўйича ташкил этилган олимпиадада эса 49-гуруҳ талабаси Талгат Ильясов вилоят касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари орасида ғолиб деб топилди ва «Иқтидорли ўқувчилар»нинг кичик олимпиадасига аъзо бўлди.

Илм масканида ўқувчиларнинг пухта билим олишлари учун замон талабларига жавоб берадиган кутубхона, яъни ахборот-ресурс маркази ўз фаолиятини намунали олиб бормоқда.

— Кейинги йилларда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш мақсадида жисмоний тарбия ва спортни кенг миқёсда ривожлантириш устувор вазифалардан бирига айланди, — дейди Гулсара Аҳмедова. — Спорт тўгаракларида ҳозир «Баркамол авлод» мусобақасининг барча турлари бўйича туман биринчилиги ниҳоясига етмоқда.

Ўқувчиларни ҳунарга ундаш, олган назарий билимларини амалиётда давом эттириш ва синаб кўриш мақсадида, аввало, улар учун яратилган шарт-шароитни ҳисобга олиш зарур. Ҳозирги кунда қизларимиз замонавий тикув машиналаридан, ёш технологларимиз Польша кредити ҳисобига келтирилган жиҳозлардан унумли фойдаланаётганликлари мамнун чеҳраларида зоҳир бўлмоқда.

Коллежда 2004 йилдан буён таълим-тарбия жараёни билан бир қаторда, «Халқ университетлари немис уюшмаси» ваколатхонасининг грант лойиҳаси амалга ошириб келинаётганлиги жамоанинг замонга ҳамнафаслигини ифодалаб турибди. Бир сўз билан айтганда, бу ерда олиб борилаётган намунали ишлар талайгина. Ютуқлар эса бисёр. Биз сизга ирмоқдан бир томчи ҳадя қилдик, холос. Бугун ўқув юртидаги ҳар бир педагог ва ишлаб чиқариш таълими устаси Ватан равнақи, юрт келажаги бўлган комил инсонни тарбиялашдек асосий мақсадни кўзламоқда. Ва бу йўлда самарали натижаларга эришаяпти ҳам.

Муҳаббат ЭШПЎЛАТ қизи.
Суратларда: илм маскани фаолиятидан лавҳалар.

«МАҲОРАТ – 2007» КЎРГАЗМАСИ

Умумтаълим мактабларидаги 9-синфни битираётган ёшларни академик лицей, касб-ҳунар коллежларига жалб қилиш, битирувчиларни иш билан таъминлаш ҳамда таълим муассасалари ўқув устахоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар, бадиий буюмларни намойиш қилиш мақсадида Тошкент вилоятида «Маҳорат — 2007» II-кўргазмаси ташкил этилди. Мазкур кўргазмага вилоятнинг барча туман ва шаҳарларидан 4500 дан ортиқ 9-синф битирувчилари, умумтаълим мактабларининг 750 нафарга яқин психологлари, битирувчи синфларнинг раҳбарлари, 500 нафарга яқин ота-оналар ташриф буюришди.

Кўрик-кўргазма натижаларига кўра, Чирчиқ маиший хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежи биринчи ўринни эгаллади. Бекобод саноат касб-ҳунар коллежи иккинчи ўрин ҳамда Тошкент туманидаги ижтимоий-иқтисодий касб-ҳунар коллежи учинчи ўринни қўлга киритди. Голиблар муносиб рағбатлантирилди. Шу билан бирга, кўргазмада вилоятдаги ўнта касб-ҳунар коллежи бир қатор номинациялар бўйича мукофотларни қўлга киритди.

Азамат АҲМАД олган суратлар.

Фермерлик ҳаракатининг ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти йил сайин ортиб бораётир. Боиси, қишлоқ хўжалигида изчил амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар ўз самарасини бермоқда. Шу билан бирга, фермерликнинг ривожланиши учун кенг йўл очиб берилган. Уруғлик, ёқилғи, минерал ўғит фермер хўжаликларининг даласига етказиб берилаётгани, кредит зарур бўлса, банклар хизматга шай эканлиги, уларга хизмат кўрсатувчи муқобил машина трактор паркларининг мавжудлиги фикримизнинг далилидир.

ФАРИДА ОПАНИНГ ИБРАТИ

Мулкдор билан танишинг

Наманган туманидаги «Ғайратғурур-тараққиёт» муқобил машина трактор парки ўн тўққизта фермер хўжалигига хизмат кўрсатади. Албатта, дала ишларини сифатли бажариш шу жамоа саъй-ҳаракатига ҳам боғлиқ.

— Ҳар бир киши ўз ишига астойдил ёндошса, уддаласа, қадр-қиммат топаверади, — дейди МТП раҳбари Фарида Аҳмедова. — Дунёни деҳқон кийинтиради, деган нақл бор. Шундай экан, деҳқонни эъзозласак, унга хизмат қилсак, бахт топамиз. Ўтган бир ойнинг ўзида фермер хўжаликларига тўққиз миллион сўмлик хизмат кўрсатдик. Жамоамизда 41 нафар механизатор, инженер-техник ходим ишлайди. Ишларимиз ёмон эмас. Корхонамиз иқтисодиёти ҳам мустаҳкамланиб бормоқда. Шу боис, ишчиларнинг ойлик маошлари ҳам ортиб бораётир. Мақсадимиз фермерларга сифатли хизмат кўрсатиш ва уларнинг техникага бўлган эҳтиёжини қондиришдир.

Фарида опа ҳамроҳлигида фермер хўжаликларида бўлдик. Деҳқонлар билан дилдан суҳбатлашдик. Бир текис бошоқ олган буғдойзорларнинг мавжи бошқача. Киши қалбини ғурурга тўлдиради. Ғўза қатор ораларига ишлов берилаётир. Чин барг чиқарган ниҳолларга боқиб, келгусида бунёд этиладиган хирмонлар кўз ўнгимиздан ўтади.

— Ўз тақдирини ер билан боғлаган инсонлар зурриёди эканимдан фахрланаман, — дейди опа. — Отаонамиз изидан бориб далага меҳр қўйиб, асло кам бўлмадим. Мана, фермерларга хизмат кўрсатяпмиз. Меҳнат қилган бахт топаверади. 2002 йил опа ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Президентимизнинг Фармонига асосан "Меҳнат шуҳрати" ордени билан тақдирланди.

Фарида опанинг ўғли Содиқжон ҳам оилавий анъанани давом эттираётир. Институтни тамомлаб, ишни аграр соҳадан бошлади. Бугун у «Зардўз-замин-зилол» фермер хўжалигига етакчилик қилаётир.

Фермер хўжалигининг саксон гектар ер майдони бор. Ҳозир унинг салкам ўттиз гектаридаги ғалла баравж ўсмоқда. Қолган майдонларга эса пахта экилди. Ғалла ҳам, пахта ҳам уруғлик учун етиштирилади. Бу ишнинг ўзига хос мураккаб томонлари бор.

Фермер хўжаликнинг режалари кўп. Олинадиган фойданинг асосий қисмини одамларнинг ижтимоий ҳимояси учун сарфлаш мўлжалланган. Келгусида чорвачиликни ривожлантириб, сут ва гўштни қайта ишлашни йўлга қўйиш вазифаси мақсад қилиб қўйган.

Ўринбой КЕНЖАЕВ.

ИЛМИЙ-УСЛУБИЙ СЕМИНАР

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида "Физикани ўқитишнинг замонавий муаммолари" мавзусида республика олий ўқув юртлариаро илмий-услубий семинар бўлиб ўтди.

Тадбирни ЎзМУ ректори, профессор Ғ. Муҳамедов очиб, физикани ўқитиш самарадорлигини оширишнинг долзарб муаммолари ҳақида гапирди. Шундан сўнг, Ўзбекистон Фанлар академияси академиги П. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон Физика жамияти раиси, профессор С. Зайнобиддинов ва бошқалар сўзга чиқиб, физика фанини ўқитишда ахборот технологиялари ресурслари ҳамда илмий техник ютуқлар ҳақида ўзаро фикр алмашишди.

Нуржаҳон АВАЗОВА

ТУРИЗМ — ДАРОМАД МАНБАИ

Ҳар бир халқнинг ота-бобосидан мерос ери — тарихий ватани бор. Одамлар ўша ерда яшайди, ўз ақли, тафаккури билан моддий ва маънавий бойликлар яратади. Аммо фақат ўзининг бойликлари доирасида ўралашиб қолса, тараққиётда ўзи истаган самараларга эриша олмаслиги мумкин. Узоқ-яқин мамлакатлар билан қанча кўп муомала-муносабатга киришса, ривожланиш, юксалиш омиллари шунча кенгаяди. Туризм ана шундай омилларнинг энг ишончлиси, энг синалгани ҳисобланади.

Мамлакатимизнинг бой тарихи ҳар доим ҳам хорижликлар диққат-эътиборида бўлган. Бунинг ўзига хос сабаблари бор. Президентимиз ташаббуси билан жуда кўп муқаддас қадамжолар обод қилинди. Аксарияти азал яралганда қандай бўлса, ўшандай кўринишда қайта тикланди. Бундай жойлар сайёҳликнинг диққат марказида бўлади. Бундан ташқари, юртимизнинг истиқлол даврида юқори даражага эришган бунёдкорлик ишлари ҳам саёҳатчиларни қизиқтирмоқда.

Туризм қотиб қолган соҳа эмас. У ҳамиша изланиш ва ўрганишни талаб этади. Ҳозир дунёдаги Германия, АҚШ, Буюк Британия, Швейцария каби ривожланган давлатларда Ўзбекистонга қизиқиш кучли. Буни туризм тили билан ифода этсак, шу мамлакатлар туристик бозори, яъни сайёҳлик бозорида бизнинг маҳсулотларга талаб катта, дейиш мумкин.

Сайёҳлик бозорига дадил кириб бориш учун туроператорлар билан ҳамкорлик ўрнатиш зарур. Уларни Ўзбекистон ҳақидаги доимий ахборотлар билан таъминлаб туриш, бу борада махсус дастурлар тузиш мақсадга мувофиқ.

Туризм — бу бошқа мамлакатлар бозорига очилган офтобли дарча. Шунинг учун фақат қадимий ёдгорликлар ёки қадимий қўлёзмалар билан чекланиб қолмай, миллий маҳсулотларни ҳам реклама қилиш катта аҳамиятга эга. Ҳар бир сайёҳнинг ўзи биз учун реклама вазифасини бажариши мумкин. Шу сабабли ҳам юртимизга ташриф буюрадиган сайёҳларнинг қизиқишларини аввалдан ўрганиш яхши самара беради. Сайёҳлик дастурини шунга қараб тузиш керак.

Бунинг учун сайёҳлик хизмати билан шуғулланувчи кадрларни тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор бериш зарур. У шунчаки дипломли мутахассис бўлмаслиги, энг аввало, ўз Ватанининг ватанпарвари бўлиши шарт. Боз устига, жуғрофий, тарихий билимларни чуқур эгаллаши керак. Бу соҳа ходими қанча фаол, тасаввури, дунёқараши кенг бўлса, шунча катта фойда келтиради.

Университетимизда сайёҳлик бўйича кўникмалар, ҳатто жисмоний тарбия ва спорт соҳасида ҳам чуқурроқ билим олишни мақсадга мувофиқ деб биламиз. Чунки бошқа мамлакат билан алоқага киришганимизда, жисмоний жиҳатдан саломатлигимиз, ташқи кўринишимизга ҳам катта аҳамият берилади.

Ҳисоб-китобларга қараганда, сайёҳлик хизмати тўғри йўлга қўйилса, келадиган самара иқтисодий ўсишнинг 46 фоизини ташкил қилиши мумкин экан. Биз — ёшлар бундай хизматга тайёрмиз.

Н. АЪЗАМОВ,
М. ҲАСАНБОЕВА,
ТДИУ талабалари.

Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллиги олдидан

ШОҲИ ЗИНДА – ТЕНГИ ЙЎҚ МЕЪМОРИЙ ОБИДА

Самарқанддаги Шоҳи Зинда обидасига кираверишда шундай битикларни ўқиймиз: "Пайғамбар каломи будир: Ал-Қусам ибн Аббос кўриниши ва хулқи билан ҳаммадан кўра менга кўпроқ ўшайди". Ушбу каломда ҳикмат излаганлар учун ибратли мазмун бор. Зеро, Қуръони каримда ҳам: "Аллоҳ гўзалдир ва у гўзалликни севади", — дейилади.

Пайғамбаримиз Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи васалламнинг амакиваччалари — Қусам ибн Аббос розияллоҳу анҳу номлари билан боғлиқ Шоҳи Зинда мажмуи ҳақида гап кетар экан, ҳамма замонларда ҳам энг гўзал ташбеҳлар, энг ёқимли таърифу тавсифлар келтирилган. Аҳли донишлар мажмуани "Инсоният тафаккурининг шоҳ асари", дея эътироф этишган. Айримлар "Инсон меҳнатининг ҳақиқий маҳорати нур билан уйғунлашиб, қотиб қолган мусиқий манзара", дея таърифлашган. Дарҳақиқат, Шоҳи Зинда инсон ақл-заковатининг мўъжизакор неъмати, қувваи ҳофизаси сиғдира олган бетакрор ихтироси. Уни дунёнинг етти мўъжизасидан бири дея олмаймиз, аммо у тенги йўқ, ўхшаши йўқ алоҳида ягона меъморий обидадир.

Қусам ибн Аббос розияллоҳу анҳу боқий дунёга рихлат қилганларида ҳоки поклари шу ерга қўйилган. У кишининг қабрлари устига XI асрда тикланган мақбара кейинчалик ана шундай гўзал мажмуа барпо этилишига асос бўлган. Шоҳи Зинда соҳибқирон Амир Темур даврида қайта тикланган ва XIX асргача бойитиб борилган. Айни маҳалда бу ерда Хожа Аҳмад, Туман Оға, Амир Бурундуқ, Уста Али Насафий мақбаралари ва яна бир қанча номлари аниқланмаган қабр қолдиқлари мавжуд.

Бу меъморий мажмуа ўтмишда кўп қора кунларни бошдан кечирди. Тарихда бот-бот такрорланган Самар-қанд босқинлари, ғоявий хуружлар авж олган даврларда талотўпларга дучор бўлди, аёвсиз оёқости қилинди, таланди. Шунинг учун тараққийпарвар дунё жамияти Президентимизнинг ислом маданиятида муҳим ўрин тутувчи мажмуани ҳимояга олиш билан боғлиқ қарорини ғоятда муҳим воқеа сифатида кутиб олди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 14 июлда «Шоҳи Зинда» ёдгорлик мажмуасида қайта тиклаш ва ободонлаштириш ишларини ташкил этиш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Мана, орадан салкам уч йил ўтди. Бу даврда амалга оширилган ишлар кишини қувонтиради. Айтиш мумкинки, Шоҳи Зинда асос солинганидан буён Амир Темур даврида бир бор ва Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг иккинчи марта чинакамига обод этилди. Шоҳи Зинда ансамбли билан Бибихоним мадрасаси оралиғида, қадимий Сиёб бозори атрофида амалга оширилган бунёдкорлик, ободончилик ишлари таърифга сиғмайди.

Қарорда табаррук масканнинг мусулмон дунёсидаги нуфузини янада ошириш, бу ерга маҳаллий ва хорижий фуқароларнинг кенг кўламли зиёратларини уюштириш масаласи алоҳида таъкидланган. Шу сабабли, тарихий-меъморий мажмуани тиклаш, таъмирлаш, ободонлаштириш жараёнида зиёратчилар учун барча шарт-шароитлар, қулайликлар яратишга алоҳида эътибор қаратилди. Бундан зиёратчилар юзида минатдорчилик ифодаси сезилади. Хорижликларнинг ҳайрати чексиз. Юртбошимизга билдирилаётган дил изҳорлари самимий.

Ўтмиш — ўзига хос мактаб. Ёшлар тарбиясида ҳикмат ўчоғидир. Қарорда "Диний-маърифий ишларни ташкил этишда, айниқса, ёшларни миллий ғурур ва ифтихор, Ватанга садоқат, инсонпарварлик руҳида тарбиялашда аждодларимизнинг буюк меросидан самарали фойдаланишга доир тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш" алоҳида кўзда тутилган бўлиб, бу йўналишда ҳам ибратли ҳаракатлар олиб борилмоқда.

Бибихоним билан Регистон ҳамда Регистон билан Гўри Амир оралиғида ҳам Президентимиз кўрсатмалари асосида катта меъморий ўзгаришлар қилинмоқда. Таъкидлаш жоизки, ўтмишда маданий бойликларимиз камситилди. Обидаларимиз салобатини кўримсиз ҳолатга келтиришнинг антиқа усулларидан моҳирона фойдаланилди. Масалан, Регистон виқорини хаспўш-лаш учун бир пайтлар унинг атрофида "Юбилейная" ресторани, катта кинотеатр, кўп қаватли мактаб қурилган ёки Амир Темур хилхонаси салобатини босиб кетиши учун "Самарқанд" меҳмонхонасини бунёд этишди.

Мисол тариқасида ароқ заводини олайлик. Унинг қурилишини суви, об-ҳавоси ва бошқа-бошқа сабаблар билан оқлашга уриниш мумкин. Бироқ соҳибқирон бобомизнинг, у кишининг пирлари мақбаралари олдидан, келиб-келиб, ароқ заводи қурилишини қандай тушуниш мумкин? Мустақиллик бунга чек қўйди. Илгари завод банд этиб ётган ҳудуд бугун ўзига хос лойиҳа асосида барпо этилган хиёбони билан чирой очди.

Хўжайи Хизр масжидида ҳам жиддий қайта тиклаш ишлари олиб бориляпти. Масжид ва Шоҳи Зинда оралиғи тор бўлиб қолганди. Оғир юкли машиналарнинг узлуксиз қатнови, силкинишлари борабора биноларга таъсир қилиши мумкин эди. Шу боис, асосий қатнов обидаларга зарари етмайдиган тарзда йўлга қўйилди. Янги кўча Сиёб бозори ҳудудини Чўпон ота қирларида Тошкент йўли билан боғлади. Бир сўз билан айтганда, шаҳарнинг Шоҳи Зинда ҳудуди транспорт ҳаракатида энг мақбул ечимини топди.

Шоҳи Зинда мажмуаси, Хўжайи Хизр масжиди Афросиёб қўриқхонаси билан туташ баланд адирликда жойлашган. Айниқса, ёзнинг жазирама саратонида бу ерлардаги ўт-ўланлар қовжирайди, дарахтлар эътиборга муҳтож бўлиб қолади. Бироқ юртини обод, аждодлари руҳини шод қилишга астойдил бел боғлаганлар ана шу ҳудудларнинг ўзини ҳам кўм-кўк майсазор, гулу гулзор ҳолатида сақлаш чораларини кўришмоқдаки, бунга фақат тасаннолар айтиш керак.

Ҳа, бугун узоқ ўтмишдан эртаклар сўзловчи кўҳна Самарқанд ана шундай ёшариш даврини бошдан кечирмоқда. Буни Президентимизнинг меҳр тафтигина рўёбга чиқармоқда десак, асло янглишмаймиз.

Ўктам ҚУРБОНОВ,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Давлат мукофотига номзодлар

Ҳар бир ижодкорнинг ҳаётдаги, адабиётдаги, миллатнинг маънавий-интеллектуал камолотидаги ўрни айтган сўзининг нуфузи билан белгиланади. Шу маънода, янгиланиш жараёнини бошидан кечираётган миллий адабиётнинг ҳар бир ижтимоий босқичдаги савияси кўтариб чиқаётган муаммолари ва яратилган характерларнинг маънавий бойлиги, ранг-баранглиги билан асосланади. Бу борада бадиий-эстетик изланишларда Азим Суюн шеърияти салмоқли ўрин тутади. Халқимизнинг суюкли шоири ижодида достон, баллада, эртак, шеърий ҳикоя, тўртлик, фард, туюқ, қайирма ва бошқа кўплаб шеърий жанрлар ва поэтик шакллар қўлланилаётганини кузатиш мумкин. Бу шоирнинг воқелик моҳиятини, одамлар руҳиятидаги ўзгаришларни турфа йўсинда бадиий идрок этишига хизмат қилмоқда.

ҚАЛБ ФАСЛЛАРИ

Азим Суюн ўз шеърларида Ватан ва миллат тарихига, ўтмиш хотирасига таяниб бугунги куннинг маънавий-ахлоқий масалаларига жавоб излайди. Халқимизнинг олис кечмиш ҳаёти, буюк аждодларимиз тақдири, маънавий-интеллектуал камолот белгиларини, ижтимоий асосларини топишга, англашга, кўрсатишга интилади.

Шоирнинг «Замин тақдири», «Зиё йўли», «Олис тонглар», «Сайланма», «Ўзлик», «Ватан фасллари» ва бошқа ўнлаб китоблари қиёфасини белгилаган шеърлари, достонлари, адабий-публицистик мақолалари ушбу бадиий-фалсафий концепциянинг рангин қирраларини ёритишга қаратилган. «Тарих — халқни бирлаштирувчи куч, — деб ёзади Азим Суюн, — бармоқларни бир муштга айлантирувчи қудрат. Ҳар бир халқ ўз тарихини билиши, ҳурмат қилиши, эъзозлаши керак. Ўз тарихини назар-писанд қилмаган халқ халқ эмас, ориятсиз бебурд, манқурт тўдалардир. Улардан ҳар қандай разилликни, нопокликни кутса бўлади. Қай халқ ўз тарихининг қадрига етмайди, ўзга халқ тарихи қадрига етмайди».

Айтиш жоизки, шоирнинг бадиий-эстетик изланишлари икки асосга таянади. Бири она халқ тарихи бўлса, иккинчиси халқ оғзаки ижодидир. Шоирнинг миллий ғурур туйғулари, дил эркинлиги ғоялари ана шу булоқдан сув ичади. Ва шу тариқа Ватаннинг бетимсол маънавий иқлимларини, руҳият манзараларини кўз ўнгимизда гавдалантиради. Сўзларининг ҳаётийлиги, кўнгилларга дилбандлиги сирлари ҳам ана шунда. Ижодидаги ўзига хослик, шеърий шакллар ранг-баранглиги унинг ижодий изланишлари табиатидан, бадиий тафаккур тарзидан келиб чиқади.

У мозийни бадиий ўрганиш, эстетик ўзлаштиришдаги нотугалликлар, ноқисликлар ҳақида куйиб-ёниб сўйлайди. Туркий улус тарихи, буюк аждодларимиз ҳаёти ва тақдири замондошларимиз маънавий-интеллектуал камолотининг пойдеворидир, деб билади. Миллатнинг бугуни ва эртаси олис ўтмишда ёнган гулханлардан нур-ёруғлик эмишини қайта-қайта таъкидлайди. Шу жиҳатдан бой маданий меросига таянмаган миллатнинг эртаси ҳам қоронғудир, деган нуқтаи назарни илгари суради. Кишилик жамияти ҳамиша янгиланиб, бир ҳолатдан иккинчи ҳолатга ўтиб, ўзгариб туриш асосига қурилган. Ушбу жараёнда аждодлар қисмати ва ҳаёти, миллат тарихи ўзгаришлар асосини белгилайди, деб ёзади шоир. Мазкур қарашлар бу йил чоп этилган «Ватан фасллари» тўпламининг «Саждагоҳ», «Достон», «Шуълалар ранги», «Насрий қайирмалар», «Муҳаббат ҳайратлари» фасларининг ўзак мағзини ташкил этади.

Бош кесилса ёронлар,
сочга мотам тутилмас,
Қон қусилса, ёронлар,
ичга сувдек ютилмас.
Қай бир миллат
тупроғин топтар экан
маккор ёв,
Ўзлигин билганларнинг
бахти асло бутунмас!
Арғумоқларга мининг,
Голиб қилич
ёр бўлсин.
Бу дунёда ҳар кимнинг
Ўз Ватани бор бўлсин.

«Анғиз ўсган ерларда...» асарининг лирик қаҳрамони миллатнинг ўтмиши, бугуни ва келажаги ҳақида фикр юритар экан, мутеликни чилпарчин этиш, озодликни қўлга киритиш халқнинг қарор топишидир, дейди. Башарий қадриятнинг рўшнолигидир, дея қатъий ишонч билдиради.

Шу маънода, ота юрт табиатининг турли манзаралари ижодкорга ўзига хос эстетик туртки берган. Улар кўнгиллаган ниятларининг восил бўлишида бадиий бўёқларга, рангларга айланган. Шунга кўра Азим Суюн изланишларида табиат ва инсон масаласи аксарият ҳолларда Ватанга, она юртга, халққа садоқат, эътиқод, ишонч ғояларини ташиб келади. Меҳр-муҳаббат, оқибат туйғулари эса ана шу ишонч бағридан отилиб чиқади. Шоир шеърларидаги тоғ-тош, қирадир, майса, чечак, бойчечак, бошоқ, дарахт, офтоб ва бошқа рамзлар башарий қадриятларни ҳимоя қилишга, улуғлашга бўйсундирилган. Улар шеърхонга кўтаринки руҳ бағишлайди. Қалбида миллий ғурур туйғулари жўштиради. Табиат манзараларидан нусха кўчириш ёки табиатнинг бирор-бир ҳолатини қандай бўлса шундайлигича — ўз ҳолича тасвирлаш чинакам шеърият учун етарли эмас. Азим Суюн мазкур манзараларга ўз кўнгли ва қадамларини сингдириш орқали жонлантириб юборади. Яна замондошларимизнинг ўй-кечинмаларини, ҳис-туйғуларини ҳам юқтиради. Давр нафасини, бугуннинг маънавий-интеллектуал эҳтиёжларини йўғиришга эришади. Шу боисдан ҳам бадиий умумлашма фикрлари ижтимоий жиҳатдан долзарблик, салмоқдорлик касб этади.

Шоирнинг ота-онага бўлган меҳр-муҳаббати, ихлос-эътиқод, садоқат туйғуларини ифодалашда халқ оғзаки ижодининг таъсири бениҳоя катта. Унинг ижодида халқона ҳикматга йўғрилган ўй-мушоҳадалар образлар қатимига жойлашган. Бой ритмик товланишлар ўқувчи эътиборини михлаб олади. Бу нарса аввало, шоирнинг бадиий тафаккур табиатида зоҳир бўлади. Шоир наздида Ватанга муҳаббат, инсоннинг ўз киндик қони тўкилган гўшага муҳаббатдан бошланади.

Шеъриятимизда халқона ҳикматга йўғрилган ижтимоий мазмунни ифодалаш алоҳида йўналиш сифатида бўй кўрсатаётир. Бунда Азим Суюннинг бадиий изланишлари ўзига хос ўрин тутади. Мазкур майл она юрти ва заҳматкаш халққа муҳаббат туйғуларини, улар ўтмиши ва бугуни билан боғлиқ кечинмаларни табиат манзаралари асосида ёритишда, майин лирик оҳанглар қатимига едириб юборишда кўринади. Шу боис, лирик қаҳрамон даъватлари яланғоч шиорлар ёки қуруқ ғоялар тариқасида эмас, миллат дарди ва замон руҳи билан тўйинган кечинмалар сифатида жаранглайди. Шу маънода Азим Суюн ижодида ижтимоий мазмун халқ тарихи, миллат бирлиги ва ватан истиқболи ҳақидаги ғоялар уйғунлигида тажассум топади. Ишқ-муҳаббат кечинмалари тасвири табиати ранглар билан янада жонланади. Ижтимоий муаммоларни ҳиссий идрок тарзида тасвирлашга ҳаракат қилади. Шу билан бирга бугуннинг оғриқли масалаларини тирикликнинг азалий ва абадий муаммолари билан вобаста талқин этишга мойил. У жамият ҳаёти ва инсон руҳиятидаги мураккаб, зиддиятли ҳолатлар, ноқислик, нотугалликлар замиридаги фожиали «ўйинлар»ни чуқур ҳис этадиган ижодкор сифатида намоён бўлади. Шоир ижод йўлининг ўзига хослиги шундаки, ижтимоий мазмун замондошлар тақдиридан ажратиб олинмайди. Улар ҳаёти орқали очилади.

Азим Суюннинг ижодий изланишлари шеъриятимизни мазмунан ва шаклан бойитишга хизмат қилмоқда. Қалб фасларининг руҳоний иқлимларини ўзида мужассамлаштирган «Ватан фасллари» китоби Ватан мустақиллигини мустаҳкамлаш, миллатнинг миллий ғурур туйғуларини улуғлаш йўлидаги қутлуғ интилиш самараларидир. Кишида Ватанга муҳаббат туйғулари шаклланишига хизмат қилувчи бу асар Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотига муносибдир.

Нўъмон РАҲИМЖОНОВ,
филология фанлари
доктори, профессор.

Орамиздаги одамлар

ДОРИЛФУНУННИНГ БИРИНЧИ ЎҚИТУВЧИСИ

ёки 64 йил педагог касбини шарафлаб келаётган инсон ҳақида икки оғиз сўз

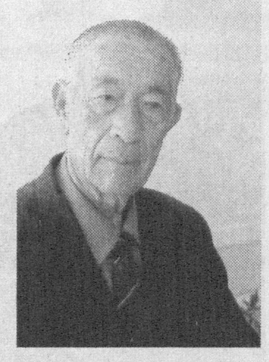

Турсун ота дорилфунун дарвозасидан ҳовлига қадам қўйиб, оҳиста ичкари одимларкан, унга рўпара келган талаба ҳам, ўқитувчи ҳам, фан номзоди ҳам, фан доктори ҳам — кўли кўксида, ассалому алайкум, дейишади. Ким салом билан кифояланади, ким қўл олиб самимий кўришади, ҳол-аҳвол сўрайди, саломатлик тилайди. Қариси бор уйнинг париси бор деганларидек, Турсун ота билан бу даргоҳга файз ҳам кириб келаётгандек бўлаверади-да. Буни кўпчилик билади, ҳис қилади, шунинг учун унга рўпара келган инсонларнинг қўли кўксида. Ахир, бошқача бўлиши мумкин ҳам эмасда: бугун саксонни тўлдираётган Турсун ота Содиқов Қарши давлат университетининг пойдеворига биринчи ғиштни қўйган одам. Бундан роса 57 йил муқаддам, 1950 йилда Бухоро давлат педагогика институтининг Қарши филиали мустақил Қарши ўқитувчилар институтига айлантирилди ва ўша даврда Самарқанд давлат университетининг физика-математика факультетини тамомлаб келган Турсун Содиқов институтнинг штатдаги биринчи ўқитувчиси сифатида ишга қабул қилинди. Унгача эса...

Унгача кечирган бор-йўғи 23 йиллик ҳаётда кўрган-кечирганлари асрга татигулик тарих.

— 9 май — Хотира ва қадрлаш кунининг юртимизда зўр ҳурмат-эҳтиром билан нишонланганини томоша қилиб ўтириб, уруш йилларининг оғриқлари кино лентасидагидай бир-бир кўз олдимдан ўтди, — дейди Турсун ота. — Уруш у ёқда, олисда бўлса-да, унинг қийинчиликлари бу ёқдаги бутун элнинг бошида эди. Эл деганимиз — ўзини зўрға эплаб юрган қариялару болакайлар, аёллар. Кўлидан иш келадиган барча эркаклар фронтга кетган. Очарчилик, бир бурда нон анқонинг уруғи. Бунинг устига, деярли ҳар ҳафта Кўргонча қишлоғининг қайси бир чеккасида қорахат олган хонадондан уввос йиғи овози эшитилади. Ана шу кезларда биз ўн тўрт-ўн беш яшар болалар колхоз — жамоа хўжалигида улов-омоч билан ер ҳайдаб, ғалла экканмиз, оч-наҳор, кунига ўн беш соатлаб ишлаганмиз. Эҳ-ҳе, бугунги дориломон кунларнинг садағаси кетсанг арзийди!..

Ўсмир Турсун фақат далада ишлабгина қолмай, мактабда ўқитувчилик ҳам қилди. Ҳа, ўқитувчилар ҳам урушга сафарбар қилинган эди, 1943 йилда Қарши шаҳридаги бошланғич синф ўқитувчилари тайёрлайдиган Қарши туманидаги қисқа муддатли курсни битириб, Навоий номли мактабда дарс бера бошлади. Уруш тугаган йили Самарқанд давлат университетининг физика-математика факультетига ўқишга кирди...

Шу-шу, 1950 йилдан буён унинг ҳаёти ва фаолияти бугунги Қарши давлат университети билан чамбарчас боғлиқ. Бу даргоҳнинг оддий ўқитувчилар институтидан Давлат дорилфунуни даражасига етиб келишида ушбу манзилда роса 57 йилдан буён ишлаб, талаба ўқитиб, илм қилиб келаётган педагог олим Турсун отанинг муносиб ҳиссаси бор.

Бу йиллар мобайнида Турсун Содиқов олий ўқув масканида физика-математика фанини ўқитишни такомилига етказишга, фан кафедрасини, факультетини ташкил қилишга бош-қош бўлди, ўзи илмда намуна кўрсатиб, 1967 йилда номзодлик диссертациясини ёқлади. Мавзу: «Гелиоиссиқхоналарда ҳарорат режимини ва иссиқлик жараёнларини ўрганиш». Бу, физика-математика факультети тарихидаги олимлик унвони учун биринчи ҳимоя эди. Шундан буён Турсун Содиқов қуёш энергиясидан қишлоқ хўжалигида фойдаланиш учун амалиётда кўп тажриба-ишларга бош-қош бўлиб, гелиополигонлар қурилишига ҳам етакчилик қилиб келмоқда. У фаолияти давомида ўнлаб фан номзодлари етиштиришга илмий раҳбар бўлди, педагог сифатида эса мактаблардаги юзлаб физика-математика ўқитувчилари, мактаб директорлари унга устоз сифатида таъзим бажо келтиришади. Доцент Т. Содиқов юздан ортиқ монографиялар ва илмий мақолалар муаллифи. Бу илмий изланишлар ва ярим асрдан ортиқ педагогик фаолият ортида қанчадан-қанча халқаро илмий-техникавий анжуманларда иштирок этиш, Москвадаги энергетика институти билан мустаҳкам алоқа ўрнатиш ва бошқа саъй-ҳаракатлар ётибди.

Устоз Турсун ота ҳақида гап кетганида, университетнинг тарих музейи, албатта, тилга олинади. 1996-1998 йилларда унинг ташаббуси ва бошчилигида ташкил этилган мазкур музейдаги 70 та стендларда бу илм даргоҳининг 1945 йилдан ҳозиргача бўлган тарихи кафтдагидек акс этган. Бу ердан талабаларнинг, ўқитувчиларнинг қадами узилмайди. Кўпинча эса талабалар билан Турсун отани бирга кўрасиз... Яна, у киши музей билан боғлиқ бир хайрли ишга қўл урди: 2005 йилгача олий даргоҳда ишлаб ўтганларнинг таржимаи ҳоли ва илмий-педагогик фаолияти ҳақида маълумотлар жамланган «Ёднома» хотира тўпламининг иккита жилдини тайёрлаб, босмадан чиқарди, ҳозир учинчи жилди устида иш олиб бормоқда. Т. Содиқовнинг турмуш ўртоғи ҳам педагог. Фарзандлари Раъно, Шуҳрат, Раима, Учқун, Нодира, келин ва куёвлари ҳам ота изидан бориб, ўқитувчилик касбини эъзозлаб келишмоқда.

Ана, дорилфунун дарвозасидан файзли, нуроний бир киши қадам қўйиб, оҳиста одимламоқда. Рўпара келган талаба-ю домлалар қўли кўксида салом бераётган бу инсон — Турсун Содиқов...

Б. ХАЙРИДДИНОВ,
Қарши давлат университети физика-математика факультети декани, А. ВАРДИАШВИЛИ, иссиқлик физикаси ва энергетикаси кафедраси мудири.

Таълим ва ислоҳот

ЕТУК ҲАМШИРАЛАР МАСКАНИ

ёки Қўқон тиббиёт коллежи фаолиятига бир назар

Кенг ва равон кўчалари, бир-биридан кўркам бинолари, яшил хиёбонлари ўзига яраша турган Қўқон шаҳрини айланиб, у ердаги катта ўзгаришлардан мамнун бўлдик. Шаҳар — кечаги шаҳар эмас. Бугун унинг ўз қиёфаси, келган меҳмонларнинг эътиборини ялт этиб тортадиган оҳанрабоси бор. Сабаби, кўча ва хиёбонларда, йўлларда хушкайфият билан ўқишга ошиқаётган, ундан қайтаётган ёшларни кўриб дилингиз яйрайди. Уларнинг кўпчилиги шаҳардаги таълим муассасаларининг ўқувчилари ҳисобланади. Пухта билим олиб, касб-ҳунар эгаллаб, эртанги кунга қатъий ишонч билан бораётганликлари ҳар бирларининг юз-кўзларидан сезилиб турибди.

Шаҳар ҳокими Ҳаётхон ака Каримов билан ёшларга бўлган эътибор ва кўрсатилаётган ғамхўрликлар хусусида суҳбатлашдик.

— Қайси коллежни бизга тавсия қиласиз? — деган саволимизга Ҳаётхон Салимович:

— Биздаги саккизта коллежнинг ҳаммаси ҳам бир-биридан қолишмайди, — дея жавоб қилди.

Биз Ю. О. Отабеков номли Қўқон тиббиёт коллежини танладик.

— Ёшларимиз — бизнинг фахримиз, — дейди коллеж директори Замирахон Оҳунова. — Уларнинг ҳаётдан муносиб ўрин топишлари учун астойдил ҳаракат қиляпмиз. Ўз навбатида ёшлар ҳам эл-юртимизга муносиб фарзанд бўлиб, сидқидилдан хизмат қилишдек ажойиб туйғу билан яшамоқдалар. Жамоамиздаги меҳрибон устозлари кўмагида илм чўққиларини забт этишиб, касб эгаллашяпти.

Айни кунларда бўлажак шифокорлар масканида ҳамширалик ва акушерлик иши, фармацевт ассистенти, медицина лаборанти, даволаш иши йўналишлари бўйича 4000 нафар ўқувчи таълим олаяпти. Уларга 213 нафар устоз-мураббий билан билим бермоқда. Педагогларнинг 206 нафарини олий маълумотли мутахассислар ташкил этади. Шу ўқув йилида коллежга 1800 нафар ўқувчи қабул қилинди. Ўтган йили илм масканини тамомлаган минг нафардан зиёд йигит-қизларнинг асосий қисми ишга жойлашди. Саодат Мадаминова, Маҳбуба Маҳмудова, Замира Жуманбоева, Мўътабар Аббосова, Маҳбуба Ҳакимова, Наргиза Мадалиева, Шавкатжон Мамажонов, Клара Мелибоева, Замира Иргашева, Рустамжон Сулаймонов, Бахтиёр Султонов, Одина Зоҳидова, Дилшода Мамажонова каби тажрибали устоз-мураббийлар меҳнатининг шарофати бу, албатта. Ишфар ўқувчи шаҳримиз миқёсида ўтказилган олимпиадада фахрли биринчи ўринни эгаллади. 5 нафар ўқувчи эса вилоят босқичида коллежимиз шарафини ҳимоя қилди. Талабаларимиздан бири «Ишбилармон ўқувчи» республика танловида биринчи ўринни олиб, 180 минг сўм миқдоридаги стипендияга эга бўлди.

Фақат бугина эмас: ўқувчиларнинг фаол ҳаракатлари билан ўқув

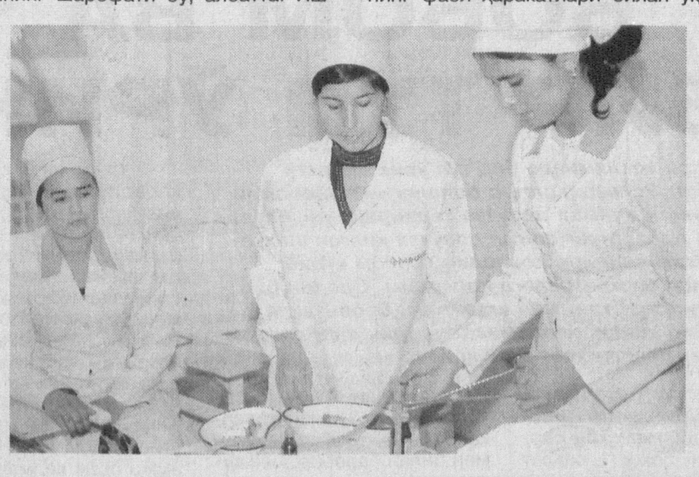

чан жамоанинг ёшлар камолоти йўлидаги саъй-ҳаракати ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Бу ердаги 13 та фан кафедрасининг фаолияти, айниқса, диққатга сазовор. Ўқув йили давомида очиқ дарслар, илмий-амалий конференциялар, танловлар ўтказиб борилмоқда.

— Биз иқтидорли ўқувчиларимизни қадрлаймиз, — дейди коллеж директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Қаххоржон Аҳматқулиев. — Шу мақсадда иқтидорли ўқувчиларнинг маркази ташкил этилган. 300 нафардан зиёд қобилиятли ўғил-қизларни бирлаштирган марказ томонидан фан олимпиадалари, кўрик-танловлар, илмий-амалий анжуманлар ўтказиб борилмоқда. Масалан, ўтган ўқув йилида 10 нафар ўқувчи шаҳримиз миқёсида ўтказилган олимпиадада фахрли биринчи ўринни эгаллади. 5 нафар ўқувчи эса вилоят босқичида коллежимиз шарафини ҳимоя қилди. Талабаларимиздан бири «Ишбилармон ўқувчи» республика танловида биринчи ўринни олиб, 180 минг сўм миқдоридаги стипендияга эга бўлди.

Фақат бугина эмас: ўқувчиларнинг фаол ҳаракатлари билан ўқув юрти жамоасининг юзи доимо ёруғ бўлмоқда. Жумладан, вилоятдаги тиббиёт коллежлари ўртасида ўтказилган «Комила қиз» кўрик-танловида Динара Аҳмедова билан Гулмира Низомиддинова муваффақиятли қатнашиб, «Энг иждокор қиз», «Энг чаққон қиз» номинацияларини олишга эришди. Биринчи курс талабаси Мунира Пўлатова «Таэквондо» бўйича республика миқёсида ўтказилган мусобақада олтин медални қўлга киритиб, чемпион бўлди.

— Мен оддий оила фарзандиман, — дейди ҳамширалик иши йўналиши бўйича биринчи босқич ўқувчиси Муҳаммадёқуб Тўлқинов. — Яратилган шароитлар бизни қувонтиради. Устозларимиз меҳрибон. Дарсларни яхши ўтишади. Бўш вақтимни кўпроқ биология тўгарагида ўтказаман. Айниқса, кимё фани ўқитувчиси Гулнора Аминова билан биология ўқитувчиси Одинахон Бобожонова олиб бораётган машғулотларнинг биронтасини ҳам қолдирмайман. Келажакда олий ўқув юртига кириб, тажрибали шифокор бўлмоқчиман.

Ҳуснидахон Саримсоқова ҳам шу йўналишнинг биринчи босқичида ўқийди.

— Шундай замонавий, шинам ўқув масканида таҳсил олаётганимдан бахтиёрман, — дейди у. — Биз ёшларга кўрсатилаётган ғамхўрликларга яхши ўқиш билан амалий жавоб беришга ҳаракат қиляпмиз. Устозларимиз бераётган билимларни пухта эгаллаяпмиз. Дарсдан бўш пайтларимизда турли тўгаракларга қатнашаяпмиз. Ахир, устозларимиздан қанча кўп нарсани ўргансак, ўзимизга яхши-да.

Ўқувчиларнинг соҳа мутахассислари бўлиб етишишлари учун барча имкониятлар яратилган. Спорт ва фаоллар зали, ахборот-ресурс маркази, кенг ва ёруғ ўқув-амалиёт хоналари, лабораториялар, 3 та компьютер синфи, 4 та лингофон хонаси уларнинг ихтиёрида.

Яқинда коллежда яна бир хайрли ишга қўл урилди. Эл соғлиғини мустаҳкамлашга кўп йиллик меҳнати сингган фидойи шифокорлар Абдуллажон Алиев ва Юсуф Отабеков номидаги стипендиялар ташкил этилди.

Коллеж жамоаси ёшлар тақдирига доимо катта эътибор билан қарамоқда. Уларнинг униб-ўсиб, комил инсон бўлиб етишишлари учун ғамхўрлик кўрсатмоқда.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ.
Суратларда: коллеж ҳаётидан лавҳалар.

18 май — Халқаро музейлар куни

МАДАНИЯТИМИЗ КЎЗГУСИ

Миллий меъморчилик асосида қурилган, услуб жиҳатидан такрорланмас, бир қанча тарихий обидалар қаторида XX асрнинг бошларида бунёд этилган республика Халқ амалий санъати музейининг биноси ҳам ўзининг нақшинкорлиги билан ажралиб туради. 1903 йили европача тарзда қад ростлаган бу қасрнинг юзага келишида рус меъморларидан А.Бумейстер, Г.Сваричевский, И.Маркеевич, тошкентлик машҳур ганчкор-ўймакор уста Тошпўлат Арслонқулов, наққошлик мактабининг йирик вакили Олимжон Қосимжонов, бухоролик машҳур ганчкор-уста Ширин Муродов, шунингдек, Самарқанд, Хива, Қўқон, Риштон ва Хўжанд шаҳарларидан келган тажрибали халқ усталарининг меҳнатлари сингган. Бинога зарур бўлган қурилиш материаллари — пишиқ ғишт Тошкентдан, сержило кошинлар Қўқон ва Риштондан, ганч Бухородан, устун ва эшиклар Самарқанддан келтирилган. Чинор дарахтидан ясалган эшикка "ислимий", ва "богдодий" услубида ўйма нақшлар солинган.

Музей биносининг хона деворлари ганч нақшлари билан бежирим қилиб безатилган. Бунда "Гулли рафтор", "Патнис ислим", "Гирих" (геометрик чизма), "Чакопардоз" ва бошқа услубларни кўриш мумкин. Бинонинг учта хонаси ва кенгаш зали турли-туман миллий безаклар, нақшлар ва гуллари билан алоҳида ажралиб туради. Залнинг тўри ва этагида иккитадан токча, бошқа бир томонида эса меҳроб бор. Токча нақшли ганч панжара билан тўсилган. Залнинг тўри ва шимол томонида иккита нафис ўймакор эшик бор.

Ҳуллас, ўзбек ва рус меъморлари томонидан яратилган муҳташам сарой 1937 йилдан Ўзбекистон амалий санъати асарларининг доимий кўргазма масканига айлантирилди. Бинода 12 та зал бўлиб, уларга музей заҳирасидаги 7500 та турли нодир экспонатлар — амалий санъатга доир ёдгорлик буюмлари, бадиий ҳунармандчилик буюмлари тартиб билан жойлаштирилган. Булар 20 турга бўлинган. Экспонатлар турли даврларга тегишли бўлиб, улар мустақил республикамиз бадиий ҳунармандчилигининг ривожланиш тарихи, ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади.

Музей залларига қўйилган гилам, палос ва сержило кашталар киши диққатини тортади. Ўзбек каштачиларининг буюмлари ҳам ранг-баранглиги билан кўзни қамаштиради. Нақшинкор устунлар, пештоқлар, эшиклар, панжаралар бинонинг чиройига чирой қўшган уй анжомларидан хонтахта, курси, сидирғасига ўйма нақш билан қопланган қутичалар, турли идишлар нодир ёғоч-лардан ясалган.

Халқ усталарининг ёғоч ўймакорлигига доир санъат асарлари, Сулаймон Хўжаев ва унинг шогирди Маҳсуд Қосимовнинг безакдор идишлари, Т.Тўхтахўжаев, Ё.Рауфов, Ж.Ҳакимов ҳамда Бадиий академия аъзоси Ортиқ Файзуллаевнинг безакли "Панжара"-си диққатни жалб этади.

Шунингдек, музей залларидан кулолчилик, мисгарлик, заргарлик каби амалий санъат турларидан намуналар, чиннисозликнинг ўзига хос ноёб асарлари ҳам ўрин олган. Бу ердаги халқ амалий санъати асарлари Париж, Нью-Йорк, Брюссель, Япония, Ҳиндистон, Монреал, Покистон, Италия, Югославия ва бошқа Халқаро кўргазмаларда ўнлаб олтин, кумуш ва бронза нишонлар, диплом ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган. Ҳозирги кунда тажрибали санъатшунос Турғунжон Дўстоев раҳбарлигида халқ амалий санъатига доир материалларни тўплаш, асраш, уларни илмий асосда ўрганиш ва келажак авлодга мерос қолдириш мақсадида жиддий иш олиб бориляпти. Бунда Президентимизнинг "Музейлар фаолиятини тубдан яхшилаш ва такомиллаштириш тўғрисида"ги Фармони дастуриламал бўлмоқда.

Рашид БОЙТУЛЛАЕВ.

Мерос

ЛУҒАТЛАР ТАРИХИДАН

Халқаро сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларнинг ривожланиши натижасида икки тилли луғатларга бўлган эҳтиёж янада кучайди. Бугунги кунда Ўзбекистон билан яқин муносабат ўрнатган давлатлар сафи кенгайиб бормоқда. Айниқса, рус тилига бўлган қизиқиш илгаридан катта.

"Ўзбекча-русча ва русча-ўзбекча луғат"нинг юзага келиши ҳам маданий ва маънавий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. Ўзбекистон Фанлар академияси тил ва адабиёт институти луғатшунослари саъй-ҳаракати билан чоп этилган бу янги луғат ўзининг мукаммаллиги билан ажралиб туради. У Ўзбекистонда луғатчиликда орттирилган тажриба маҳсули сифатида қимматлидир.

Диёримизда 1927-1928 йилларда икки жилдли "Русча-ўзбекча" мукаммал луғат босмадан чиқарилган эди. Илмга чанқоқ ёшлар ушбу нашр воситасида рус тилини ҳам ўргана бошладилар.

1934 йилга келиб "Ўзбекча-русча луғат" юзага келди. 25 минг нусхада чоп қилинган ушбу китоб республикамизда икки тилли луғатлар тузиш ишига туртки бўлди. Ўша йили "Русча-ўзбекча тўла сўзлик" китоби тузилди. Бир йил ўтгач, профессор В.Решетов 7000 сўздан иборат "Қисқача ўзбекча-русча луғат" тузди. 1941 йили академик Т.Қори Ниёзий ва профессор А.Боровковлар 17000 сўзни ўз ичига олган "Ўзбекча-русча луғат"ни яратдилар. Бир йил ўтгач, 30 минг сўз ва ибора-ли "Русча-ўзбекча луғат" нашр қилинди.

1959 йили луғатчилик тарихида катта воқеа юз берди. Москвада "Ўзбекча-русча луғат" нашр этилди. Кўпчилик туркшунослар томонидан яхши кутиб олинган ушбу нашр пухта ишланган билан ажралиб туради.

Фундаментал тадқиқотлар дастурлари бўйича яратилган икки тилли луғатлар бирин-кетин юзага кела бошлади.

"Ўзбекча-русча ва русча-ўзбекча луғат" бу каби жиддий изланишлар натижаси бўлди. Китобнинг қиймати фақат қамровнинг (20 минг сўз) кенглигида эмас, балки унда луғатчилик тажрибасида ҳозиргача кўрилмаган ва бир қанча янги тамойиллар қўлланилган. Ўзбек тилининг ўзига хос тарихий тараққиёт хусусиятлари инобатга олинган. Айни вақтда рус тилини фаол сўз қатлами асос сифатида қабул қилинган.

Янги нашрнинг афзаллиги яна шундаки, луғат тил ўрганувчиларнинг сўз бойлигини орттиришга хизмат қилиш билан бирга, тилни том маънода ҳис қилиш, сўзларнинг ўз ва кўчма маъноларини тўғри англай билиш қобилиятини ҳам тарбиялайди.

Акбар АЛИЕВ.

Мутолаа

ВАТАННИ ЁНИБ КУЙЛАШ — САОДАТ

Ватан! Бу қутлуғ калом тилга олинганда, вужудимизда ажиб титроқ уйғонади. Юракни аллаловчи оҳанг қулоғимизга чалингандек бўлади. Кўз ўнгимиздан туғилиб ўсган қадрдон гўшамиз-у, дўст-қадрдонлар сиймоси бир-бир ўтади. Ҳар лаҳза, ҳар сонияда онгу шууримизда шуълаланиб турувчи бу туйғунинг номи муҳаббатдир. Ватанга муҳаббат!

Ўзбекистон халқ шоири Сирожиддин Саййиднинг "Ватан" номли шеърида ана шу туйғулар ўзига хос тарзда тараннум этилган.

Дил пораси,
кўз қораси
Сен ўзингдирсан.
Менинг кўнглим
сен аслида,
Сен кўзимдирсан.
Томиримда
томир ёйган
Илк сўзимдирсан.
Илк оғриғим,
илк ёмғирим,
Найсоним, Ватан.

Ушбу сатрлар билан бошланувчи шеърнинг куйга солиниб, хушовоз хонанда Озодбек Назарбеков томонидан ижро этилганини ҳам биласиз. Сатрлар қатидаги мазмун-моҳият, дард ҳар қандай тингловчини забт этади, кишини мушоҳадага чорлайди. Бунга сабаб шуки, шеърда халқимизнинг бугунгидек дориломон кунларини орзу қилган, эзгу орзу умидлари йўлида умри заҳру заққумга айланган ватандошларимизнинг қайғуси тилга олинган. Неча-неча ҳукмдорлар золимлик шиори остида ўзбек халқига зуғум ўтказганида эл осойишталигини ўзининг оромидек азиз билган ватанпарварлар ҳамиша бор бўлган. Жоҳиллик қанчалик авж олмасин, юртимизнинг ҳар бир масканида ётган азиз-авлиёлар, пиру валиларнинг пок руҳлари мададкор бўлди. Уларнинг борлиги бизнинг балоқазолардан асранишимиз учун кўргондир. Шеърдаги мана бу мисралар айни шу ҳақиқатни ўзида мужассам этган:

Валилардан
ибрат сўйлар
Жулдур саҳролар.
Сўнди қанча
салтанатлар,
Қанча туғролар.
Мақбаралар
айтсин лекин,
Айтсин Зуҳролар:
Ер остидан суҳбат
айлар
Ҳануз Кубролар,
Термизийлар
бедор ётган
Кўргоним, Ватан.

Кўшиқ — инсон тафаккури меваси. У кўнгилнинг Ҳаққа муножоти, суюкли ёрига етишолмаган ошиқнинг ноласи, дўстидан, диёридан айрилган ўғлоннинг фарёди... Яхши қўшиқ шоир, мусиқачи ва хонанда ҳамкорлигида яратилган - мукаммал санъат асари. Унинг боши-охири, кичик, катта авжлари, тугуни-ечими, тингловчига айтадиган гапи — маъно-мазмуни,

мақсади бўлади. Айни шу омиллар мужассам бўлсагина, қўшиқ кўнгилга етиб боради, уни ижро этувчи элнинг ҳурматини қозонади. Ушбу ҳақиқатни эса кимлар англаб етади, кимлар эса йўқ. Сўз масъулиятини тушуниб-тушунмай қўлига соз олаётганлар айби билан бугун санъат оламида баҳсталаб қўшиқлар пайдо бўлди. Бунинг сабаби, аксарият хонандалар ўзи айтаётган қўшиғини чин дилдан ҳис этмайди, аксинча, шунчаки хиргойи қилади. Сирожиддин Саййид қаламига мансуб "Ватан" номли шеъри қўшиқ тарзида ижро этилганида ҳам турли фикр-мулоҳазалар билдирилди. Гарчи мушоҳадалар турфа бўлса-да, хулоса якдил эди: Ватан ҳақида ана шундай ёниб куйламоқ лозим. Она юртни юракдан куйламоқ саодати ҳар кимга ҳам насиб этсин!

Ҳеч эътибор берганмисиз, яхши асарни қўлга олиб ўқий бошласангиз, унда тасвирланган воқеалар кўз ўнгингиздан худди кино тасмасидек ўтаверади. "Ватан" шеърини ҳар гал мутолаа қилганимда ҳам кўнглимдан шундай мулоҳазалар ўтади: Истиқлол даврида яшаб, ҳуррият инъомини сезмаётганлар орамизда бор. Ана ўшаларга ибрат бўлиши, қорин қадрига йиғлайдиганларнинг кўзлари ғафлат уйқусидан очилиши учун, бундай шеърларни қайта-қайта мутолаа қилмоқ жоиз. Ахир, бу кунларга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Ҳаётимизни бугунгидек тинч ва осойишта, эл-улусни маърифатли кўриш орзусида жабр чекканларни унутмаслик бизнинг бурчимиздир:

Не тонг эди —
изғиринлар
Заҳрини тотдинг.
Дастурхонда
музтар қолди
Қанду наботинг,
Шаҳидларнинг
мунгларидир
Ҳар бир работинг,
Абадий ёд эрур асли
Адабиётинг,
Чўлпон, Фитрат,
Қодирий ҳам
Усмоним, Ватан.

Кексаларимиз дуога қўл очганларида, энг аввало, осойишталикни, хотиржамликни тилайдилар. Зотан, эл-юртнинг осойишталиги, озодлигй ҳар нарсадан улуғ. Бу улуғликни қадрлаш эса ҳар бир ватанпарвар инсоннинг фарзига айланмоғи лозим. Ватанпарварлик нафақат ўз юртингни балоқазолардан асраш, балки унинг тараққиёти учун курашиш ҳам демакдир.

Яна бир гап. Истиқлол даврида азиз-авлиёларнинг, пири комилларнинг хароб жойлари ободонлаштирилди, зиёратгоҳга айлантирилди. Баҳоуддин Нақшбанд, Имом Бухорий, Имом Термизий, Мотуридий, Аҳмад Фарғоний, Бурҳониддин Марғиноний сингари улуғ зотларнинг қадамжоларидаги ўзгаришларни кўриб, мамлакатимизга деярли ҳар куни ташриф буюраётган сайёҳлар ҳайратланмоқдалар. Бу савоб ишлар ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ, албатта. Зеро, азизлари эъзозланган юртдан қут-барака, файз аримайди. Ватанни мадҳ этган ушбу сатрлар ҳам ана шундай буюк ишларга, кўнгилдаги покиза ниятларга муносиб, деб ўйлаймиз.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ.

ЁШ КАРАТЭЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

11-13 май кунлари Тошкентдаги «Жар» спорт мажмуида каратэ бўйича Марказий Осиё чемпионати бўлиб ўтди.

Мингга яқин спортчи қатнашган бу мусобақаларда қирғизистонлик, қозоғистонлик вакиллар ҳам ҳозир бўлдилар. Мамлакатимиз ёшлари команда ва якка ҳисобда ўнлаб олтин медалларни қўлга киритишди.

Суратда: мусобақалардан лавҳалар.

Азамат АҲМАД олган суратлар.

ФАХРИЙЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман халқ таълими бўлими мудофаа ишлари бўлими билан ҳамкорликда «Хотира уйғонса гўзалдир» номли тадбир ўтказди.

Унда халқ таълими тизимида фаолият юритган Иккинчи жаҳон уруши ва Афғон уруши қатнашчилари, фронт ортида хизмат қилган фахрийлар иштирок этишди. Уларга туман таълим ва фан ходимлари касаба уюшма қўмитаси томонидан моддий ёрдам кўрсатилди. Ўқувчилар ижодиёти марказининг ҳаваскор жамоаси томонидан тайёрланган бадиий дастур йиғилганларга манзур бўлди.

Ширмоной АСРАНОВА,
Мирзо Улуғбек туман
Маънавият-тарғибот
кенгаши услубчиси.

МУҲТАРАМ ХОНИМЛАР ВА ЖАНОБЛАР!

Акциядорлик тижорат "Пахта Банк"нинг акцияларини ҳарид қилиб мулкдор бўлинг ҳамда доимий даромад манбаига эга бўлинг!
Эслатиб ўтамиз!!!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 15 апрелдаги "Банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ тижорат банклари акциялари бўйича жисмоний шахсларнинг дивиденд тарзида олган даромадлари **2010 йилнинг 1 январига қадар солиққа тортишдан озод қилинган.**

Шу билан бирга Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 19 декабрдаги "Тижорат банкларнинг капиталлашиш даражасини оширишни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ 2007 йилнинг 1 январидан бошлаб 2010 йилнинг 1-январигача:

— юридик шахсларнинг тижорат банклари акциялари бўйича дивиденд сифатида олинган даромадлари солиқ солишдан озод қилинади;
— фойда солиғи ва ягона солиқ тўлови бўйича солиққа тортиш базаси бирламчи ва қўшимча равишда чиқарилган тижорат банклари акцияларини харид қилишга йўналтириладиган маблағлар суммасига тенг миқдорда камайтирилади.

Шошилинг, ушбу имтиёзлар тижорат банкларининг 2007 йил 1 январидан бошлаб сотиб олинган акцияларига, шунингдек, 2009 йилнинг 31 декабрига қадар тўланадиган акциялар бўйича дивидендларга нисбатан қўлланилади.

"Пахта Банк" акциялари "Тошкент" республика фонд биржасининг "А" тоифадаги расмий листингида бўлиб, энг ишончли акциялар эканлигидан далолат беради.

Имкониятларни қўлдан бой берманг! Даромадингизни янада кўпайтиринг.

Тўлиқ маълумот олиш учун қуйидаги телефон рақамлари орқали мурожаат этишингиз мумкин: (8371) 173-25-51.

«Пахта Банк» — фаровонлигингиз калитидир!

Китобингизни ўқидим

«АКТЁРЛИК МАҲОРАТИ» ИСТЕЪДОДЛАРНИ ТАРБИЯЛАЙДИ

***Актёр бўлиш учун туғма қобилият талаб қилинади, дейилади. Лекин ана шу қобилиятнинг ўзигина кифоя қиладими? Йўқ, албатта. Ҳар қандай истеъдоднинг ҳам шаклланиши, муваффақиятга эришувида таълим-тарбиянинг, ўқиб-ўрганишнинг аҳамияти катта. Шу маънода, «Актёрлик маҳорати» ўқув қўлланмаси санъат йўлига қадам қўйган ёшларимиз учун катта ёрдам бўлиши шубҳасиз. Етти бобдан иборат мазкур қўлланма олий санъат ўқув юртлари, санъат лицейлари, коллеж ўқитувчи ва театр студиялари талабалари учун мўлжалланган.*

«Маълумки, Маннон Уйғур номидаги санъат институти ташкил этилганига 60 йил тўлган бўлишига қарамай, ҳозирги кунга қадар, институтдаги асосий таълим йўналиши бўлмиш «Актёрлик маҳорати»дан бирон-бир ўқув қўлланмаси яратилмаган эди. Мустақиллик шарофати билан бу масъулиятли иш менинг зиммамга тушганидан ғоят хурсандман», — деб ёзади муаллиф Жўра Маҳмудов китобнинг кириш қисмида.

Устоз Ж. Маҳмудовни нафақат талабалар, балки барча таниган-билганлар ғайратли, ҳар бир ишга виждонан ва масъулият билан ёндошадиган инсон сифатида билади. «Актёрлик маҳорати» ўқув қўлланмасини ёзишда ҳам устоз ана шу фазилатлар асосида иш тутган. Ҳар бир мавзуга тўхталар экан, муаллиф мисоллардан унумли, ўрнида фойдаланган.

Китоб сўнгида берилган қўшимча машғулотлар ҳам муаллиф таъкидлаганидек, талабаларнинг актёрлик маҳорати дарсининг бошланғич унсурларини пухта эгаллаши, ички ва ташқи ҳаракатларга туртки бўладиган омилларни англаб етиши, психофизик-руҳий ва жисмоний ҳолатни бошқаришга ўз тана аъзоларини ўргатиши ва уларни маълум мақсадларни бажаришга йўналтиришни ўзлаштириб олишига кўмаклашишдан иборат.

Театр — ҳаётнинг саҳнадаги акси, дейди муаллиф. Ўқув қўлланманинг асосий мазмун-моҳиятини ҳам ана шу сўзлар ташкил этади. Умуман, бу ўқув қўлланма фақат санъат соҳасидаги кишилардагина эмас, ҳар бир ўқувчида ўзига хос таассурот қолдириши шубҳасиз.

Жамшед ТОҒАЕВ,
Тошкент давлат санъат институти талабаси.

Тақдир

БОБОМ ВА БИР ТУП ЎРИК

Илгари ҳовлимизда бир туп ўрик дарахти бўларди. Эсимда қолган: болалигимда бобомни ҳол-жонига қўймай довутча тердирардим. Баъзида эса дарахтнинг шиғил довутча қилган шохчасини ўзим синдириб олардим, бобом кўриб қолсалар борми, балога қолардим. Орадан бир неча йиллар ўтди, мен улғайдим, бобом анча кексайиб қолди, ҳовлимиздаги ўрик дарахти ҳам қариди, деярли ҳосилдан қолди.

Бир куни бобомга: «Бобо, ўригимиз энди қариб қолди, мева ҳам бермай қўйди, бекорга савлат тўкиб турганидан нима фойда? Кесиб ташлай қолай», — дедим. Сўзим тугар-тугамас бобом ярқ этиб менга қаради. Бобомнинг ажин босган қорамтир юзлари сутдек оқариб, кўксига тушган оппоқ соқоллари дир-дир титрарди. Ҳатто койиганда ҳам меҳрли боқувчи кўзларида ёш ялтирарди. Тўғриси, нима қилишимни билмай қолдим. Аввалари бобомни бу аҳволда ҳеч кўрмагандим.

Ўшанда жуда ёмон аҳволга тушиб қолгандим. На узр сўрашимни, на юпатишимни биламан, мунғайиб қолган бобомни олдида анча пайт сукут сақладим. Бу ҳолат ҳали-ҳануз кўз ўнгимдан кетмайди. Бобом кафтлари билан юзидаги ёшни сидириб, ҳазин овозда деди: "Болам, дарахтнинг оёғига сен болта урмасанг ҳам вақт-соати етса, тақдири азалнинг ўзи ўз қўли билан суғуриб олади. Ҳаёт шу экан, ёшинг ўтиб, куч-қувватдан қолсанг, ҳеч кимга керак бўлмай қолар-кансан. Бу ўрикнинг ёши мен билан баробар, мен туғилганимда отам онамга: "Шу кўчатни ҳовлига ўтқазиб қўяман, тўнғичимга тенгдош бўлиб ўсади", — деган экан. Ҳозир ҳам мана шу дарахтга қарасам, отамни кўргандек бўламан, отам урушга кетаётганларида ёш бола эдим.

Отам мени бағрига босиб: "Нортой, болам, энди мен урушдан қайтгунимча оиламиздаги катта эркак сенсан, укаларинг билан онангни ёлғизлатиб қўйма, уларни сенга, сени Худога топширдим", — дедилар.

— Ота, қачон қайтасиз?

— Ўригимиз олтиндек бўлиб пишганида, — жавоб бердилар.

— Ўрик қачон пишади?

— Ҳозир қиш, сўнг баҳор келади, ўригимиз гуллаб довуччалайди, қараб турибсанки, бу ёғи ёз бўлади, шунда ўригимиз ҳам пишади. Кейин мен келаман, биргалашиб саватга терамиз, хўпми, Нортой!

Отам пешонамдан ўпиб, елкамга қоқиб қўйди. Ўшанда отамни сўнгги бор кўраётганимни билмагандим. Неча бор қиш келди, қиш ўтиб баҳор, яна ёз келди, аммо отам келмади.

Отам урушга кетгач, ўригимиз икки бор олтиндек пишди, шу йили қишда эса отамдан қорахат келди. Онамнинг юзлари ўригимиздек сарғайди, икки кўзи йўлга қадалди.

Уруш кезларида ҳар йили ўригимиз довуччалаганида аям бир донасиниям уздирмасди: "Ғўрини еб фойда топармидиларинг, пишса сотаман, нон бўлади, ортса ейсизлар, қишга туршак қиламиз", — деб койиб берарди.

Йиллар ўтиб отамнинг қайтмаслигини тушундим. Баъзан отамнинг жуда ҳам қадри билинарди, шундай пайтларда ўригимизни қучоқлаб, унга дардимни айтардим. Дарахт тушунгандек силкинарди, шунда таскин топардим.

Ҳаётимда икки бор жуда қаттиқ йиғлаганман: биринчи марта аямни тупроққа қўйишганда, иккинчи бор отам билан аям шу кунларни, яъни мустақилликни кўрмай ўтиб кетганликлари учун ўригимизни қучоқлаб юм-юм кўз ёши тўкканман.

Бу ўрик дарахтидан отамнинг иси келади, унинг мевасини отанг еди, сен единг, энди кексайди... Ҳа, мен билан бирга қариди.

Табиатдаги дов-дарахт, ўт-ўлан, жамики тирик жонзотдан тортиб одамларгача — ҳаммаси бир-бирига чамбарчас боғлиқдир. Ҳаётнинг азалий қонуни шундайки, дунёга келганингдан улғайгунингга қадар сени парвариш қиладилар".

Бобомнинг ҳикояларини тинглаб, бемаврид гапларимдан пушаймон бўлдим. Орадан бир йил ўтиб, бобом оламдан ўтди. У кишини ерга қўйган кунимиз кечга бориб қаттиқ шамол турди, кечаси билан тинмаган шамол тонгга яқин ҳовлимиздаги бир туп ўрикни тортқилай-тортқилай қулатди... Тонг отгач, шамол тиниб, ҳаво очилди, ажал бобомнинг қадрдон дўсти, тенгдоши, сирдоши бўлган бир туп ўрикни ҳам ўзи билан бирга олиб кетганди...

Умида НУРМУҲАМЕДОВА.

«Миллий тикланиш» газетасига реклама ва эълонлар қабул қилинади.
Матбуотчилар кўчаси 32-уй. 501, 502-хоналар. Телефонлар: 136-58-73, 133-67-51.

Муассис: «Миллий тикланиш» демократик партияси

Миллий тикланиш — ижтимоий-сиёсий газета

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи Ҳосил КАРИМОВ

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона — 133-67-51. Бўлимлар — 136-58-73.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти 20.00 Нашр кўрсаткичи — 158

Газета 02 23-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 423. Ҳажми 2 босма табоқ. Адади 1934 Сотувда эркин нархда

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзил: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

2 3 4 5 6

Босишга топширилди 20.00